

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 59

Год. LXIII

Понеделник, 14 мај 2007

Цена на овој број е 190 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
784. Одлука за помилување на осудени лица.....	1	788. Правилник за начинот, постапката и методологијата за вршење стручна контрола во органско земјоделско производство.....	16
785. Одлука за изведување на вежбовната активност “Светлина-07“.....	2	789. Правилник за трговија со семенски материјал од градинарски растенија.....	18
786. Одлука за доделување на хуманитарна помош на Авганистан.....	2	790. Одлука за определување највисоки цени на одделни нафтени деривати утврдени согласно Методологијата.....	34
787. Правилник за пуштање на пазар на жичани постројки наменети за превоз на лица.....	2	Огласен дел.....	1-44

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 784.

Врз основа на член 84, став 1, алинеја 9 од Уставот на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр. 52/91 и 91/2001), согласно член 1 од Законот за помилување (“Службен весник на Република Македонија” бр. 20/93), Претседателот на Република Македонија донесе

ОДЛУКА ЗА ПОМИЛУВАЊЕ НА ОСУДЕНИ ЛИЦА

I

Потполно се ослободува од извршување на неиздржаниот дел од казната затвор осуденото лице:

1. Авни Мемет Хадиу од с. Рашче.

II

Извршувањето на казната затвор им се замени со условна осуда за време од 2 години на осудените лица:

1. Дракче Димитар Димитриевски од Тетово, во траење од 3 месеци;
2. Димитар Петре Димитриевски од Тетово, во траење од 6 месеци;
3. Петре Димитар Димитриевски од Тетово, во траење од 6 месеци;
4. Делче Веселин Трајановски од Крива Паланка, во траење од 4 месеци;

5. Стојанчо Димитар Миловски од Винаца, во траење од 3 месеци;

6. Јован Трајче Костадинов од Радовиш, во траење од 3 месеци.

III

Делумно се ослободуваат од извршување на неиздржаниот дел од казната затвор осудените лица:

1. Аднан Имерлија Шаини од с.Беловиште, во траење од 8 месеци;
2. Сејдин Ајрадин Усеини од с.Зајас, во траење од 6 месеци;
3. Љубомир Васко Поповски од Скопје, во траење од 1 година;
4. Маријана Страше Величкоска од Гостивар, во траење од 6 месеци;
5. Ирфан Љаџиф Сулејмани од с.Жеровјане, државјанин на Република Хрватска, во траење од 9 месеци;
6. Емил Санде Кертаков од Штип, во траење од 3 месеци.

IV

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 07-357
14 мај 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 785.

Врз основа на член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05 и 37/06) и член 19, став 1, точка 9 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/01, 5/03 и 58/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.05.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ВЕЖБОВНАТА АКТИВНОСТ “СВЕТЛИНА- 07“

1. Вежбовната активност “Светлина-07“ ќе се одржи на воениот полигон “Криволак“ во Република Македонија во периодот од 20 мај до 02 јуни 2007 година, со цел промовирање на соработката и размената на искуства помеѓу Министерството за одбрана на Република Македонија и Државниот колеџ “Индијан ривер“ од Форт Пирс-Флорида, Соединети Американски Држави.

2. На вежбовната активност ќе учествуваат претставници од Министерството за одбрана, Министерството за внатрешни работи, Министерството за надворешни работи, Центарот за управување со кризи, Дирекција за заштита и спасување, Универзитетот “Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Меѓународниот црвен крст и Црвениот крст на Република Македонија и претставници од Државниот колеџ “Индијан ривер“ од Форт Пирс-Флорида, Соединети Американски Држави.

3. Финансиските трошоци за реализација на вежбовната активност “Светлина-07“, делумно ќе ги обезбеди Министерството за одбрана, а делумно ќе ги обезбеди Државниот колеџ “Индијан ривер“ од Форт Пирс-Флорида, Соединети Американски Држави.

4. Министерството за одбрана како носител на вежбата ќе ги изврши подготовките и организацијата на вежбата.

5. По завршувањето на вежбата Министерството за одбрана поднесува извештај пред Владата на Република Македонија.

6. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-2622/1
8 мај 2007 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

786.

Врз основа на член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/00, 12/03, 55/05 и 37/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 8.05.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ХУМАНИТАРНА ПОМОШ НА АВГАНИСТАН

1. Република Македонија доделува хуманитарна помош – спортска опрема на училиште во Авганистан, која се состои од тренерки горен и долен дел, маица спортска со куси ракави, шорцеви и патики спортски според Прегледот на средства и количини за доделување на хуманитарна помош на Авганистан, кој е приложен кон оваа одлука и е нејзин составен дел.

2. Средствата од точка 1 на оваа одлука се обезбедуваат од страна на Министерството за одбрана – Армијата на Република Македонија.

3. Преземањето на средствата од точка 1 на оваа одлука го организира Министерството за одбрана – Армијата на Република Македонија.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-2601/1
8 мај 2007 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

ПРЕГЛЕД НА СРЕДСТВА И КОЛИЧИНИ ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ХУМАНИТАРНА ПОМОШ НА АВГАНИСТАН

Реден Бр.	назив на средство	количина
1.	Тренерки горен и долен дел	11 парчиња
2.	Маица спортска со куси ракави	11 парчиња
3.	шорцеви	11 парчиња
4.	Патики спортски	11 парчиња

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

787.

Врз основа на член 20, став 4 од Законот за безбедност на производите (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 33/2006), министерот за економија донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ПУШТАЊЕ НА ПАЗАР НА ЖИЧАНИ ПОСТ- РОЈКИ НАМЕНЕТИ ЗА ПРЕВОЗ НА ЛИЦА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат суштествените барања што треба да ги исполнуваат жичаните постројки наменети за превоз на лица, постапките за оцена на сообразноста при нивното пуштање на пазар, како и условите кои треба да ги исполнуваат правните лица што учествуваат во постапките за оцена на сообразноста.

Член 2

Жичани постројки наменети за превоз на лица се постројки составени од одреден број компоненти, проектирани, произведени, монтирани и ставени во употреба за превоз на лица (во натамошниот текст: жичани постројки).

Жичаните постројки од став 1 на овој член, изградени на одредена локација се користат за превоз на лица со помош на превозни средства или со влечни уреди, при што закачувањето и/или влечењето се врши со жичани јажиња (во натамошниот текст: јажиња), поставени во правецот на линијата на движење на постројката.

Член 3

Жичаните постројки од член 2 на овој правилник вклучуваат:

а) жичани железници и други постројки со превозни средства (вагони), влечени преку тркала, или со помош на други уреди за закачување, каде што влечењето се постигнува со едно или со повеќе јажиња;

б) едножичани кабински воздушни постројки - жичарници и воздушни постројки за седење - седишници, каде што кабините или седиштата за лица се движат со едно или со повеќе транспортни јажиња, при што во таа категорија спаѓаат и гондолните жичарници, каде што гондолите за лица се движат со помош на едно влечно јаже и тркала врз едно носечко јаже;

в) влечни лифтови за транспорт на лица со превозни средства (кабини), влечени по шини, каде што влечењето се постигнува со едно или со повеќе јажиња.

Член 4

Одредбите на овој правилник се применуваат за:

- жичаните постројки кои се изградени или се ставени во употреба по неговото влегување во сила,
- подсистемите и сигурносните уреди кои се пуштаат на пазарот по неговото влегување во сила.

Одредбите на овој правилник се применуваат на жичаните постројки за да се обезбеди и гарантира нивната сообразност со суштествените барања утврдени со одредбите на Глава II од овој правилник.

Во случај важните карактеристики, на подсистемите или на сигурносните уреди од постојните жичани постројки подлегнат на промени за кои е потребно ново одобрение за ставање во употреба, таквите промени во целина треба да ги задоволуваат суштествените барања утврдени со одредбите на Глава II од овој правилник.

Член 5

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

- жичана постројка е целиот систем, изграден на одредена локација, кој се состои од инфраструктурата и подсистемите наведени во член 6 од овој правилник, каде што инфраструктура специјално проектирана за секоја постројка и изградена на локацијата, ја означува положбата, техничките податоци, конструктивните елементи и опремата во станиците и по патеката на движење на постројката, кои се потребни за изградба и работа на постројката, вклучувајќи ги и фундаментите,
- сигурносен уред е секој основен уред, група на уреди, конструктивен дел или целосна конструкција на опрема и секој уред вграден во жичаната постројка заради осигурување на нејзиното безбедно функционирање и определено според анализата за безбедност, а чиешто нефункционирање би ја загрозило безбедноста или здравјето на лицата, корисниците, персоналот кој што работи со нив или други лица,
- главен нарачател е кое било физичко или правно лице кое нарачало да се изгради жичана постројка,
- национална спецификација е заедничка техничка спецификација, техничко одобрение или национален стандард подготвен врз основа на европскиот хармонизиран стандард (во натамошниот текст: национален стандард),
- функционалност се сите технички одредби и мерки кои имаат влијание врз проектирањето и реализацијата и се потребни за сигурно и безбедно функционирање на жичаната постројка,
- одржливост се сите технички одредби и мерки кои имаат влијание врз проектирањето и реализацијата и се потребни за одржување, со цел да се осигури безбедно функционирање на жичаната постројка.

Член 6

При користењето и одржувањето, жичаните постројки се поделени на инфраструктура и на следните подсистеми:

1. Јажиња и нивните врски,
2. Механизам за движење и сопирачки,
3. Механичка опрема,
 - опрема за намотување на јажето,
 - механичка опрема во станиците,
 - носечка конструкција по патеката на движење на постројката,
4. Превозни средства,
 - кабини, седишта и влечни уреди,
 - механизми за закачување,
 - погонски механизми,
 - спојки (врски) со јажето,
5. Електротехнички уреди,

- уреди за мониторинг, контрола и сигурност,
- опрема за комуникација и информирање,
- опрема за заштита од гром,
- 6. Опрема за спасување,
 - неподвижна опрема за спасување,
 - мобилна опрема за спасување.

Член 7

Одредбите од овој правилник не се применуваат за:

- лифтови наведени во техничкиот пропис за пуштање на пазар на лифтови и сигурносни уреди за лифтови,

- кабловски трамваи со традиционална изведба,
- жичани постројки користени за земјоделски цели,
- теренска или мобилна опрема за употреба на саеми и/или забавни паркови кои се проектирани за забавни цели, а не како жичани постројки за транспорт на лица,
- рударски постројки, како и теренски постројки користени за индустриски цели,
- вагони влечени со кабли,
- запчена железница,
- жичани постројки кои се движат (влечат) со ланци.

Член 8

Жичаните постројки и нивната инфраструктура, подсистеми и сигурносни уреди на постројката треба да ги исполнуваат суштествените барања пропишани во Глава II од овој правилник кои се однесуваат на нив.

Кога националниот стандард ги опфаќа суштествените безбедносни барања пропишани во Глава II од овој правилник ќе се смета дека жичаните постројки и нивната инфраструктура, подсистеми и сигурносни уреди на постројката конструирани во согласност со тој стандард ги исполнуваат соодветните суштествени барања.

Член 9

На барање на главниот нарачател или на неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, сите планирани жичани постројки треба да бидат предмет на анализа за безбедност, како што е дефинирано во одредбите од член 47 на овој правилник, која ги опфаќа сите безбедносни аспекти на постројката и на нејзиното одржување во контекст на проектирањето, реализацијата и ставањето во употреба и која дава можност да се определат ризиците кои можат да се појават за време на нејзиното работење, а врз основа на претходно искуство.

Анализата за безбедност од став 1 на овој член треба да биде предмет на извештајот за безбедност, кој треба да ги препорача мерките кои се предвидени за да се реагира на сите видови ризици и да вклучува список на сигурносни уреди и подсистеми на жичаната постројка кои треба да бидат опфатени со одредбите на членовите 42 и 43 од овој правилник или со одредбите на членовите 44 и 45 од овој правилник.

II. СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ШТО ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВААТ ЖИЧАНИТЕ ПОСТРОЈКИ

1. Домен

Член 10

Одредбите од оваа глава на Правилникот ги одредуваат суштествените барања, вклучувајќи ги одржливоста и функционалноста кои треба да се применуваат во проектирањето, изградбата и ставањето во употреба на жичаните постројки наведени во член 5 алинеја 1 од овој правилник.

2. Општи барања

2. 1. Безбедност на лица

Член 11

Безбедноста на корисниците, на вработените и на другите лица е фундаментално барање за проектирањето, изградбата и работата на жичаните постројки.

2. 2. Принципи на безбедност

Член 12

Сите жичани постројки треба да се проектираат, работат и сервисираат во согласност со следните принципи кои се применуваат по дадениот редослед:

- отстранување или, ако тоа не е можно, намалување на ризиците преку ограничувања во проектирањето и конструктивните карактеристики,
- дефинирање и имплементирање на сите потребни мерки за заштита од ризици кои не можат да бидат елиминирани со проектирањето и изградбата,
- дефинирање и поставување предупредувања, за да се избегнат ризици кои не можат да бидат потполно елиминирани со начините кои се предвидени во одредбите и мерките наведени во алинеите 1 и 2 на овој член.

2. 3. Важност на надворешните фактори

Член 13

Жичаните постројки треба да бидат проектирани и изведени така што ќе овозможат да работат безбедно, земајќи го во предвид видот на постројката, природните и физичките карактеристики на теренот на кој се поставени, неговата околина, атмосферските и метеоролошките фактори, како и можните пречки лоцирани во околината, на земја или во воздух.

2. 4. Димензионирање

Член 14

Жичаната постројка, подсистемите и сите сигурносни уреди треба да бидат така димензионирани, проектирани и изведени за да можат да ги издржат, со доволен степен на безбедност, сите напрегања добиени под сите предвидливи околности, вклучително и во состојба вон употреба и посебно земајќи ги предвид надворешните влијанија, динамичките влијанија и феноменот на заморот, во согласност со позитивната инженерска пракса и со внимателниот избор на материјалите.

2.5. Монтажа

Член 15

Жичаната постројка, подсистемите и сите сигурносни уреди треба да бидат проектирани и изведени на начин кој ќе обезбеди нивно безбедно монтирање и поставување на локацијата.

Сигурносните уреди треба да бидат така проектирани за да се оневозможи грешки, или преку конструирањето или преку користењето на соодветните ознаки на самите уреди.

2.6. Исправност на жичаната постројка

Член 16

Сигурносните уреди треба да бидат така проектирани и изведени за да бидат употребливи на начин кој ќе обезбеди во сите случаи нивна оперативна исправност и/или ќе биде обезбедена сигурноста на жичаната постројка, како што е дефинирано во анализата за безбедност согласно одредбите од член 47 на овој правилник, така што нивната евентуална нефункционалност би била сведена на минимум.

Жичаната постројка треба да биде проектирана и изведена на начин кој ќе овозможи сигурност и при одредена грешка и нефункционалност на поедини сигурносни уреди со можност за превземање на соодветни и навремени мерки.

Мерките за заштита утврдени во ставовите 1 и 2 на овој член треба да се применуваат во периодот помеѓу две предвидени инспекции на одреден сигурносен уред. Временскиот период за предвидената инспекција на сигурносните уреди треба да биде јасно назначен во прирачникот со упатства.

Сигурносните уреди, кои ќе се користат во жичаните постројки како резервни делови треба да ги задоволуваат суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник и условите, поврзани со заедничкото дејство со другите делови на постројките.

За да се осигура дека последиците од пожар во жичаната постројка нема да ја загрози безбедноста на луѓето кои се транспортираат, како и на вработените ќе треба да бидат превземени соодветни мерки.

За да се заштитат жичаните постројки и луѓето од последиците на гром ќе треба да бидат превземени специјални мерки.

2.7. Сигурносни уреди

Член 17

Секој дефект во жичаната постројка кој би можел да резултира со загрозување на нејзината безбедност ќе треба, каде што е применливо, да биде навремено откриен, пријавен и обработен од страна на соодветен сигурносен уред, при што истото се однесува и за секое надворешно влијание, кое би можело да ја загрози безбедноста на постројката.

Во било кој момент треба да е можно жичаната постројка да се запре рачно.

По запирањето на жичаната постројка од сигурносниот уред, не треба да е можно таа да се рестартира се додека не бидат превземени соодветни дејствија.

2.8. Одржливост

Член 18

Жичаната постројка треба да биде проектирана и изведена така да е овозможено спроведување на рутинските или посебните операции за одржување и на операциите и постапките за поправка без ризици.

2.9. Штетно дејствие

Член 19

Жичаната постројка треба да биде проектирана и изведена на начин кој ќе осигура било кое внатрешно или надворешно штетно дејствие од штетните гасови, бучавата или вибрациите да биде во пропишаните граници.

3. Инфраструктурни барања

3.1. Распоред, брзина, растојание помеѓу превозните средства

Член 20

Жичаната постројка треба да биде проектирана да работи сигурно, земајќи ги во предвид: карактеристиките на теренот и неговото опкружување, атмосферските и метеоролошките услови, можните пречки лоцирани во близина, било на земја или во воздухот, на таков начин за да не предизвикува штетно дејствие или да не претставува опасност под било кои услови на експлоатација, или сервисирање или во случај на операции за спасување на луѓето.

Доволно странично и вертикално растојание треба да се одржува помеѓу превозните средства, влечната опрема, кабините, јажињата, итн. и можните пречки лоцирани во близина било на земја или во воздух, треба да се исто така на доволно растојание од жичаната постројка, при тоа земајќи ги во предвид вертикалните, надолжните и страничните движења на јажињата и превозните средства или влечните уреди, под најнеповолни предвидливи работни услови.

Во дефинирањето на максималното растојание помеѓу превозните средства и земјата треба да се земе во предвид природата на жичаната постројка, видот на превозните средства и постапките за спасување. Во случај на отворени превозни средства, треба да се земе

во предвид и ризикот од паѓање, како и психолошкиот аспект поврзан со растојанието помеѓу превозните средства и земјата.

Максималната брзина на превозните средства или влечните уреди, минималното растојание помеѓу нив, нивното забрзување и перформансите на кочниците, треба да бидат така избрани за да можат да обезбедат сигурност за луѓето и сигурна работа на жичаната постројка.

3.2. Станици и конструкции по должината на жичаната постројка

Член 21

Станиците и конструкциите по должината на жичаната постројка треба да бидат проектирани, инсталирани и опремени, така да обезбедуваат нивна стабилност. Станиците и конструкциите по должината на жичаната постројка треба да овозможат безбедно движење на јажињата, превозните средства и влечните уреди, како и тоа да одржувањето биде сигурно и безбедно, под сите работни услови.

Местото за влез и излез кај жичаната постројка треба да биде така проектирано да гарантира сигурност за собраќајот на превозните средства, опремата за влечење и луѓето. Движењето на превозните средства и опремата за влечење во станиците треба да биде без никаков ризик за луѓето, земајќи ги во предвид нивното можно активно учество при движењето на истите.

4. Барања за јажињата, погонските и кочни уреди, механичката и електричната инсталација

4.1. Јажиња и нивни придружни делови

Член 22

За јажињата и нивните придружни делови треба да бидат превземени сите мерки согласно со најновите технолошки достигнувања за да се:

- избегне кинење на јажињата или нивните придружни делови,
- осигура оптоварувањата да бидат во нивните минимални и максимални граници,
- осигура дека јажињата се безбедно монтирани, при што ќе биде спречено излегувањето од патеката на движење,
- овозможи да бидат редовно контролирани.

За јажињата од став 1 на овој член, бидејќи не е возможно целосно да се исклучат сите ризици што постојат за нивно излегување од патеката на движење, треба да бидат превземени мерки за да се осигура дека во тој случај тие ќе бидат вратени во патеката на движење, а жичаната постројка автоматски да се исклучи, без ризик за луѓето.

4.2. Механички инсталации

4.2.1. Погони

Член 23

Погонскиот механизам на жичаната постројка треба да биде со соодветна изведба и карактеристики, прилагодени на различни работни состојби.

4.2.2. Резервен погон

Член 24

Жичаната постројка треба да има и резервен погон, кој е независен од главниот погонски механизам. Резервниот погон не е потребен, ако анализата за безбедност покаже дека луѓето можат лесно, брзо и безбедно да ги напуштат превозните средства, а посебно влечните уреди и кога не постои тој погон.

4.2.3. Кочење

Член 25

Во итен случај, треба да постои можност да се исклучи жичаната постројка и/или превозните средства во било кој момент под најнеповолни услови и во случај на дозволени оптоварувања во текот на работењето. Големината на патот и брзината на запирање треба да бидат во адекватни граници, дефинирани на начин кој ќе осигура сигурност на луѓето и задоволувачко однесување со превозните средства, јажињата и другите делови, како што наложува сигурноста на жичаната постројка.

Во сите жичани постројки треба да постојат два или повеќе системи за кочење, секој способен да ја доведе постројката до застанување, координирани на начин да автоматски го заменат активниот систем, кога неговата ефикасност станува несоодветна, при што последната сопирачка на системот за влечење на јажето, треба да дејствува директно врз котурот.

Жичаната постројка треба да биде снабдена со спојки и механизам за блокирање, кои ќе штитат од предвременно рестартирање.

4.3. Управувачки контролни механизми

Член 26

Управувачките контролни механизми треба да бидат така проектирани и изведени за да ја гарантираат сигурноста и безбедноста на жичаната постројка, за да ги издржи нормалните корисни оптоварувања и надворешните влијанија, како што се: влажноста, екстремните температури или електромагнетните пречки, но и да не предизвикуваат опасни ситуации, дури и во случај на грешка во работењето.

4.4. Уреди за комуникација

Член 27

Персоналот кој управува со жичаната постројка треба да располага со соодветни уреди за да се овозможи меѓусебна комуникација за цело време, како и можност за информирање на корисниците во вонредна ситуација.

5. Превозни средства и влечни уреди

Член 28

Превозните средства и/или влечните уреди треба да бидат така проектирани и прилагодени, при вообичаените работни услови ниедно лице да не може да испадне или да се изложи на било каков друг ризик.

Член 29

Прицврстувањето на превозните средства и на влечните уреди треба да биде димензионирано и така изведено при најнеповолни работни услови:

- да не ги оштети јажињата, или
- да нема пролизгување, освен каде пролизгувањето има значајно влијание врз сигурноста на превозните средства, влечните уреди или жичаната постројка.

Член 30

Вратите од превозните средства (вагони, кабини) треба да бидат проектирани и изведени на начин да се овозможи нивно непречено затварање и заклучување. Подот и сидовите на превозното средство треба да бидат така проектирани и изведени за да го издржат притисокот и товарот предизвикан од корисниците, под било кои услови.

Член 31

Ако од сигурносни причини, во превозното средство треба да има оператор, тогаш превозното средство треба да биде опремено со потребната опрема за да може операторот да ги извршува своите работни задачи.

Член 32

Превозните средства и/или влечните уреди и посебно нивните механизми за закачување треба да бидат така проектирани и опремени да гарантираат безбедност за вработените кои ги сервисираат, во согласност со соодветните правила и упатства.

Член 33

Во случај кога превозните средства се опремени со разделиви приклучоци треба да бидат превземени сите мерки за запирање на инсталацијата, без ризик за корисниците, како во моментот на тргнување така и во моментот на пристигнување кога опремата е неправилно поврзана со јагето и превозното средство, а со цел да се заштити превозното средство од паѓање.

Член 34

Жичаните железници и двојичните гондолни жичарници, доколку тоа го дозволува нивната конструкција, треба да бидат опремени со автоматски уреди за кочење по целата должина на трасата, кога постои можност од кинење на носечкото јаже.

Член 35

Кога сите ризици од излетување на превозното средство не можат да бидат целосно исклучени со други мерки, тогаш превозното средство треба да биде опремено со уреди против неговото излетување кои овозможуваат да превозното средство се запре, без ризик за луѓето.

6. Опрема за корисниците**Член 36**

Пристапот до местата за качување и симнување на корисниците треба да биде организиран на начин кој ќе обезбеди сигурност за луѓето, а посебно на местата каде постои поголем ризик од паѓање, имајќи го во предвид движењето и запирањето на жичаната постројка.

На децата и на луѓето со проблеми во движењето треба да им се овозможи безбедно да ги користат жичаните постројки, доколку постројката е проектирана за пренос на такви лица.

7. Функционалност**7.1. Безбедност****Член 37**

Сите технички одредби и мерки ќе треба да бидат превземени за да се осигура дека жичаната постројка се користи за планираните цели согласно техничката спецификација и утврдените работни услови и дека упатствата за безбедно работење и одржување можат да бидат исполнети.

Прирачникот со упатствата и забелешките од став 1 на овој член треба да бидат напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

Член 38

Луѓето одговорни за управување со жичаната постројка треба да бидат снабдени со соодветни материјални средства и да бидат квалификувани за извршување на соодветните задачи.

7.2. Безбедност во случај на запирање на жичаната постројка**Член 39**

Сите пропишани технички правила и мерки треба да бидат прифатени така што да се гарантира сигурноста на корисниците во определено време, соодветно на видот на жичаната постројка и нејзиното опкружување во случај кога постројката е запрена и не може брзо да се рестартира.

7.3. Други специјални одредби за безбедност**7.3.1. Штандови за вработените и работни места****Член 40**

Подвижните делови кои се вообичаено достапни во станиците треба да бидат проектирани, изведени и инсталирани на начин кој ќе спречи било каков ризик, или таму каде постои ризик треба да бидат опремени со уреди за заштита, за да се спречи секаков контакт со деловите од жичаната постројка, кои можат да предизвикаат несреќи.

Уредите за заштита од став 1 на овој член треба да бидат такви, да не можат лесно да се отстранат или да им се наруши нивната функционалност.

7.3.2. Заштита од паѓање**Член 41**

Работните места и работните области, вклучувајќи ги и тие кои се користат само повремено и пристапите до нив треба да бидат проектирани и изведени на таков начин, да ги заштитат од паѓање луѓето кои треба да работат или да се движат по нив. Доколку конструкцијата не е соодветна, треба дополнително да се изработат фиксни позиции за поставување на лична заштитна опрема за спречување од паѓање.

III. ОЦЕНА НА СООБРАЗНОСТА**1. Сигурносни уреди****Член 42**

Сите потребни мерки ќе треба да бидат превземени за да се осигура дека сигурносните уреди се:

- пуштаат на пазарот само ако тие дозволуваат изградба на жичани постројки кои ги исполнуваат суштествените барања утврдени во член 8 став 1 од овој правилник,

- ставаат во употреба само ако тие се дозволени за изградба на жичани постројки кои нема да го загрозат здравјето или безбедноста на луѓето, или во одредени случаи и сигурноста на имотот, кога тие се правилно монтирани и одржувани и се користат за својата предвидена намена.

На барањата што се потребни за обезбедување на луѓето, особено за заштита на работниците кога користат жичани постројки, одредбите од овој правилник нема да се применуваат, освен ако тоа не значи менување на одредбите на овој правилник кои се однесуваат на постројките.

Член 43

Сигурносните уреди што носат СЕ-ознака и се придружени со ЕС-изјава за сообразност, се смета дека се во согласност со сите релевантни одредби од овој правилник.

Сигурносните уреди, пред да се пуштаат на пазарот, производителот на сигурносниот уред или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, треба:

- а) да го подложи сигурносниот уред на постапка за оценка на сообразноста во согласност со одредбите од Глава V на овој правилник и

- б) да стави ознака за сообразност на сигурносниот уред и да изготви изјава за сообразност во согласност со одредбите од член 52 на овој правилник.

Постапката за оценка на сообразноста на сигурносниот уред, на барање на производителот на сигурносниот уред или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, треба да биде извршена од страна на правно лице за оценка на сообразноста определено од нив за таа намена.

Кога сигурносните уреди подлежат на други технички прописи кои се однесуваат на посебни барања и кои предвидуваат ставање на ознака за сообразност, тогаш ознаката за сообразност треба да покажува дека сигурносниот уред ги исполнува и одредбите на тие технички прописи.

Кога ниту производителот на сигурносниот уред, ниту неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија не ги исполнуваат обврските од ставовите од 1 до 4 на овој член, тогаш тие обврски се пренесуваат на секој што го пушта сигурносниот уред на пазарот и на секој што произведува сигурносен уред за сопствена употреба.

2. Подсистеми

Член 44

Сите потребни мерки ќе треба да бидат превземени за да се осигура дека подсистемите се пуштаат на пазарот само ако тие дозволуваат изградба на жичани постројки кои ги исполнуваат суштествените барања утврдени во член 8 став 1 од овој правилник.

Член 45

Подсистемите што се придружени со ЕС-изјава за сообразност и со техничка документација предвидена во став 3 на овој член, се смета дека се во согласност со релевантните суштествени барања утврдени во член 8 став 1 од овој правилник.

Постапката за испитување на подсистемите, на барање на производителот или на неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, или во нивно отсуство на секое физичко или правно лице кое ги пушта на пазарот треба да биде извршена од страна на правно лице за оценка на сообразноста определено од нив за таа намена. Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, или секое физичко или правно лице кое ги пушта на пазарот треба да изготви изјава за сообразност врз основа на постапката за испитување на подсистемите во согласност со одредбите од Глава VI на овој правилник.

Правното лице за оценка на сообразноста од став 2 на овој член треба да изготви сертификат за испитување во согласност со одредбите од Глава VI на овој правилник и техничка документација која се приложува кон сертификатот. Техничката документација треба да ги вклучува сите потребни документи за карактеристиките на подсистемите, и каде е соодветно, и сите документи кои ја потврдуваат сообразноста на сигурносните уреди, како и да ги содржи сите релевантни детали за условите и за ограничувањата на употребата и упатствата за сервисирање.

3. Жичани постројки

Член 46

Сите потребни мерки и постапки ќе треба да бидат превземени за да се осигура дека сигурносните уреди и подсистемите се инсталирани и ставени во употреба само ако тие дозволуваат изградба на жичани постројки кои нема да го загорат здравјето или безбедноста на луѓето, или во одредени случаи и сигурноста на имотот, кога тие се правилно инсталирани и одржувани и се користат за својата предвидена намена.

Сите потребни мерки и постапки ќе треба да бидат превземени за да се осигура дека жичаните постројки се изградени и ставени во употреба само ако тие се проектирани и изградени на начин кој гарантира исполнување на суштествените барања утврдени во член 8 став 1 од овој правилник.

Анализата за безбедност, изјавата за сообразност и придружната техничка документација која се однесува на сигурносните уреди и подсистемите треба да бидат поднесени од страна на главниот нарачател или него-

виот овластен претставник до надлежниот државен орган за одобрување на жичаната постројка, како и да чуваат една копија на местото на постројката.

Анализата за безбедност, извештајот за безбедност и техничката документација од став 3 на овој член треба да ја обезбедува и да ја вклучува целата документација во однос на карактеристиките на жичаната постројка и каде е соодветно, и сите документи кои ја потврдуваат сообразноста на сигурносните уреди и подсистеми, како и да ги содржи потребните услови, вклучувајќи ги и ограничувањата на функциите и сите детали за сервисната супервизија, поправките и одржувањето на постројката.

Жичаната постројката може да продолжи да функционира само ако ги исполнува условите утврдени во извештајот за безбедност.

4. Анализа за безбедност

Член 47

Анализата за безбедност, која е потребна за секоја жичана постројка треба да го има во предвид секој можен режим на работа.

Анализата за безбедност треба да го следи признаениот или усвоен метод и да ја земе во предвид најсовремената техника и технологија и сложеноста на жичаната постројка.

Со анализата за безбедност треба да се осигури дека при проектирањето и монтажата на жичаната постројка се земени во предвид локалните услови и најнеповолните ситуации, со цел да се обезбедат потребните безбедносни барања.

Со анализата за безбедност треба да се опфатат и сигурносните уреди и нивните ефекти врз жичаната постројка, како и поврзаните подсистеми со цел:

- да можат благовремено да реагираат на откриената грешка или неисправност, така што ќе останат во состојба која гарантира сигурност, во режим на помало оптоварување или во состојба на сигурност при испаѓање,
- да бидат ставени во мирување и контролирани, или
- да бидат такви, да веројатноста од нивните грешки може да се процени и тие да се соодветни на еден стандард, кој ќе се постигне со таквите сигурносни уреди кои ги задоволуваат критериумите, утврдени во алинеите 1 и 2 на овој став.

Анализата за безбедност треба да се користи за да се направи список на ризици и опасни ситуации во согласност со член 9 став 1 од овој правилник и за да се одреди листата на сигурносни уреди кои се наведени во член 9 став 2 од овој правилник. Резултатот од анализата за безбедност треба да биде сумиран во извештајот за безбедност.

5. Правни лица за вршење на оценка на сообразност

Член 48

Правното лице кое се овластува да ги врши постапки за оценка на сообразност на сигурносни уреди и/или подсистеми (во натамошниот текст: овластено тело) треба да ги исполнува условите за вршење на оценка на сообразност, наведени во Глава IV од овој правилник.

Член 49

Овластеното тело, што ги исполнува условите за вршење на оценка на сообразност, наведени во Глава IV од овој правилник, може да се овласти за една или за повеќе од следните постапки за оценка на сообразност на сигурносните уреди:

- испитување на тип (Модул "B"), во согласност со одредбите од глава V, подглава 3 на овој правилник,
- обезбедување на квалитет во производството (модул "D"), во согласност со одредбите од глава V, подглава 4 на овој правилник,

- верификација на производ (модул "F"), во согласност со одредбите од глава V, подглава 5 на овој правилник,

- верификација на единица (модул "G"), во согласност со одредбите од глава V, подглава 6 на овој правилник,

- целосно обезбедување квалитет (модул "H"), во согласност со одредбите од глава V, подглава 7 на овој правилник.

Овластеното тело од став 1 на овој член може да се овласти да врши и оцена на сообразноста на подсистеми.

Овластеното тело кое ги врши постапките за оцена на сообразност на сигурносни уреди и/или подсистеми треба да има еднозначен идентификациски број на телото.

Член 50

Овластеното тело кое ги врши постапките за оцена на сообразност на сигурносни уреди и/или подсистеми, треба постojано да ги исполнува условите наведени во Глава IV од овој правилник и да е способно да ги извршува и специфичните задачи од националните стандарди.

Член 51

Постапката за назначување (нотифицирање) на овластеното тело во Европската комисија, се изведува согласно прописите за безбедност на производите.

6. Изјава за сообразност за сигурносни уреди

Член 52

Со изјавата за сообразност за сигурносните уреди се потврдува дека сигурносните уреди се во согласност со суштествените барања утврдени во глава II на овој правилник кои се однесуваат на нив.

Изјавата за сообразност за сигурносните уреди и неговата придружна документација треба да бидат напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо и заверени со датум и потпис.

Изјавата за сообразност за сигурносните уреди треба да ги содржи следните елементи:

- повикување на одредбите на овој правилник,
- име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот или на неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија. Овластениот претставник со седиште во Република Македонија треба да приложи име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот кого тој го застапува,
- опис на уредите (марка, тип итн.),
- детали од користената постапка за изјавата за сообразност (член 43 од овој правилник)

- сите релевантни прописи кои треба уредот да ги исполнува и особено, условите на експлоатација,

- назив и седиште на овластеното тело кое учествувало во постапката за сообразност, како и датумот на сертификатот за испитување со детали, каде што е соодветно, за неговото времетраење и условите за валидност,

- каде што е соодветно, упатување на применетите национални стандарди,

- идентификација на лицето кое е овластено да потпишува во име на производителот или во име на неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија.

7. Изјава за сообразност за подсистеми

Член 53

Со изјавата за сообразност за подсистеми се потврдува дека подсистемите ги исполнуваат суштествените барања утврдени во Глава II на овој правилник кои се однесуваат на нив.

Изјавата за сообразност за подсистеми треба да биде изготвена од страна на производителот, или од неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, или во случај кога ниту производителот,

ниту неговиот овластен претставник немаат седиште во Република Македонија, тогаш, од физичкото или правното лице што ги пушта подсистемите на пазарот.

Изјавата за сообразност за подсистеми и нејзината придружна документација треба да бидат заверени со датум и потпис.

Изјавата за сообразност за подсистеми и нејзината придружна документација треба да бидат напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо и да ги содржат следниве елементи:

- повикување на одредбите на овој правилник,

- име, презиме и адреса на лицето кое побарало испитување,

- опис на подсистемите,

- назив и седиште на овластеното тело кое го извршило испитувањето, наведено во член 46 од овој правилник,

- сите релевантни прописи со кои подсистемите треба да бидат сообразни, а особено, било какви ограничувања при нивното работење или при условите за експлоатација,

- резултатот од испитување, согласно одредбите од Глава VI на овој правилник (сертификат за сообразност),

- податоци за лицето кое е овластено за потпишување на правно обврзувачка изјава во име на производителот, или во име на неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, или во случај кога ниту производителот, ниту неговиот овластен претставник немаат седиште во Република Македонија, тогаш, во име на физичкото или правното лице што ги пушта подсистемите на пазарот.

IV. УСЛОВИ КОИ ТРЕБА ДА ГИ ИСПОЛНУВААТ ОВЛАСТЕНИТЕ ТЕЛА ШТО УЧЕСТВУВААТ ВО ПОСТАПКИТЕ ЗА ОЦЕНА НА СООБРАЗНОСТА

Член 54

Овластеното тело, неговите одговорни лица и неговиот стручен персонал одговорен за извршување на активностите за верификација не можат да бидат проектантот, производителот, снабдувачот, или инсталерот на сигурносните уреди или на подсистемите, кои се проверуваат од тие тела, ниту пак овластениот претставник на која било од страните или пак физичкото или правното лице што ги пушта сигурносните уреди или подсистемите на пазарот.

Овластеното тело, неговите одговорни лица и неговиот стручен персонал не треба да бидат вклучени директно или како овластени претставници во проектирањето, производството, конструирањето, маркетингот, сервисирањето или во работењето со сигурносните уреди или подсистемите, освен кога се работи за размена на технички информации помеѓу производителот и тоа тело.

Член 55

Овластеното тело и неговиот стручен персонал за инспекција треба да ги извршуваат верификациите со највисок степен на професионален интегритет и техничка компетентност и треба да бидат ослободени од сите притисоци и влијанија, особено финансиски, кои би можеле да влијаат врз нивната оцена или врз резултатите од инспекцијата, особено од лица или од групи на лица кои имаат интерес за резултатите од верификациите.

Член 56

Овластеното тело треба да го има на располагање потребниот стручен персонал за да може правилно да ги врши административните и техничките задачи поврзани со активностите за верификација.

Овластеното тело треба да има постојано вработени, најмалку три стручни лица кои се вклучени во процесот на оцена на сообразноста, и тоа:

- еден дипломиран инженер по машинство или електротехника, со најмалку пет години континуирано искуство на работи поврзани со оцена на сообразноста на сигурносните уреди или подсистемите,
- еден дипломиран инженер по машинство или електротехника, со најмалку три години континуирано искуство на работи поврзани со испитување на сигурносните уреди или подсистемите,
- еден работник со најмалку средно образование од машинска или електротехничка насока, со најмалку три години континуирано искуство на работи поврзани со испитување на сигурносните уреди или подсистемите.

Член 57

Стручниот персоналот одговорен за инспекција треба да има:

- квалитетна техничка и професионална обука,
- задоволително познавање на барањата за испитувањата што ги извршуваат и соодветно искуство со такви испитувања,
- способност потребна за изготвување на сертификати, записници и извештаи со кои се докажува дека испитувањата биле извршени.

Член 58

Овластеното тело треба да поседува потребна опрема за да може правилно да ги врши техничките задачи опфатени со националните стандарди.

Овластеното тело треба да поседува или да има пристап и до опрема потребна за извршување на посебни верификации.

Член 59

Овластеното тело треба да ја гарантира непристрасноста на неговиот стручен персонал за вршење на инспекција и нивните плати не треба да зависат од бројот на извршени испитувања или од резултатите на тие испитувања.

Овластеното тело треба да има соодветно осигурување од професионална одговорност.

Овластеното тело, неговите одговорни лица и неговиот стручен персонал треба да ја почитуваат професионалната доверливост што се однесува до сите информации добиени при извршувањето на задачите (освен пред надлежните државни органи) според овој правилник или според било која одредба од националното законодавство поврзана со извршувањето на постапките за оцена на сообразност на сигурносните уреди или подсистемите.

V. СИГУРНОСНИ УРЕДИ: ПОСТАПКИ ЗА ОЦЕНА НА СООБРАЗНОСТ

1. Домен

Член 60

Одредбите од оваа глава на Правилникот се однесуваат на сигурносните уреди со цел да се провери нивната согласност со суштествените барања утврдени во глава II на овој правилник и на оценката за сообразност од страна на едно или повеќе овластени тела на одреден сигурносен уред со пропишаните технички спецификации.

2. Постапки

Член 61

Постапките за оценување кои се спроведуваат од страна на овластените тела за проектирањето и производството се базирани врз основа на модулите дефинирани и претставени во следната табела:

Проектирање	Производство
1. Испитување на тип (Модул "B")	1. (а) Обезбедување на квалитет во производството (модул "D") 1. (б) Верификација на производ (модул "F")
2. Целосно обезбедување квалитет (модул "H")	2. Целосно обезбедување квалитет (модул "H")
3. Верификација на единица (модул "G")	3. Верификација на единица (модул "G")
Модулите треба да се применуваат земајќи ги во предвид дополнителните специфични услови предвидени во секој модул	

Решенијата во табелата од став 1 на овој член се сметаат за соодветни и можат да се користат по избор од страна на производителот.

3. Испитување на тип (Модул " B ")

Член 62

Испитување на тип (Модул "B"), во смисла на овој правилник, е дел од постапката со која овластеното тело утврдува и потврдува дека репрезентативниот примерок од производството е во согласност со одредбите на овој правилник што се однесуваат на примерокот.

Член 63

Барањето за испитување на тип треба да биде поднесено од страна на производителот или од неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија до овластено тело по негов избор.

Барањето од став 1 на овој член треба да содржи:

- име, презиме и адреса или назив и седиште на производителот, а ако барањето го поднесува неговиот овластениот претставник со седиште во Република Македонија, тогаш неговото име, презиме и адреса или назив и седиште,
- писмена изјава дека истото барање не е поднесено до ниедно друго овластено тело,
- техничка документација наведена во член 64 од овој правилник.

Барателот треба да обезбеди на располагање на овластеното тело репрезентативен примерок од производството кое се разгледува, (во натамошниот текст: „тип“), при што овластеното тело може да побара и други примероци ако е тоа потребно за тест-програмата.

Член 64

Техничката документација треба да обезбеди оцена на сообразноста на сигурносниот уред со барањата утврдени со одредбите на овој правилник што се однесуваат на тој уред.

Доколку е потребно за да се оцени сообразноста, техничката документација од став 1 на овој член треба да го опфати проектирањето, производството и работата на сигурносниот уред и да го содржи следното:

- општ опис на типот,
- принципиелни цртежи и шеми од проектот и производството на уредите, монтираните елементи, електрични кола, итн.,
- описи и објаснувања што се потребни за разбирање на цртежите и шемите, како и работата на сигурносниот уред,
- список на национални спецификации кои целосно или делумно се применети, како и опис на решенијата што се усвоени за исполнување на суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник, таму каде што националните спецификации не се примениле,
- резултати од проектните пресметки, извршени испитувања, итн.,
- извештаи од испитувања,
- прикажување на подрачјето на употреба на сигурносниот уред.

Член 65

Овластеното тело при испитување на тип треба:

1. да ја испита техничката документација, да потврди дека типот бил произведен во согласност со истата и да изврши идентификација на компонентите што се проектирани во согласност со релевантните одредби на националните спецификации, како и на тие што се проектирани без примена на одредбите од тие спецификации;

2. да изврши или да има извршено соодветни испитувања и потребни тестови за да се утврди дали решенијата усвоени од производителот се во согласност со суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник, таму каде што националните спецификации не се примениле;

3. да изврши или да има извршено соодветни испитувања и потребни тестови за утврдување дали таму каде што производителот избрал да примени релевантни национални спецификации истите биле применети;

4. да се согласи со барателот за локацијата каде што ќе се извршат испитувањата и потребните тестови.

Член 66

Кога типот ги задоволува одредбите што се однесуваат на него од овој правилник, тогаш овластеното тело треба на барателот да му издаде сертификат за испитување на тип.

Сертификатот од став 1 на овој член, треба да го содржи името, презимето и адресата или називот и седиштето на производителот, заклучоците од испитувањето, условите и временскиот период за важење на сертификатот и потребните податоци за идентификација на одобрениот тип.

Кон сертификатот од став 1 на овој член треба да се приложат релевантните делови од техничката документација и копија од тоа треба да чува овластеното тело.

Ако овластеното тело одбие да издаде сертификат за испитување на тип, тогаш тоа треба на производителот да му даде детално објаснување за одбивањето.

Во случај на одбивање за издавање на сертификат за испитување на тип, производителот може да приговори до овластеното тело.

Член 67

Барателот треба да го извести овластеното тело што ја поседува техничката документација во врска со сертификатот за испитување на тип, за сите модификации на одобрениот сигурносен уред, а кои можат да бидат предмет на дополнително одобрување таму каде што тие влијаат врз сообразноста со суштествените барања или со предвидените услови за примена на тој уред.

Дополнителното одобрение од став 1 на овој член треба да биде дадено во форма на дополнување на оригиналниот сертификат за испитување на тип.

Член 68

Секое овластено тело треба да ги информира и другите овластени тела за релевантни информации во врска со:

- издадени сертификати за испитување на тип и
- повлечени сертификати за испитување на тип.

Член 69

Овластените тела можат да добијат копии од сертификатите за испитување на тип и/или нивните дополнувања, како и да им бидат достапни и приложите кон сертификатите.

Член 70

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да ја чува техничката документација, копии од сертификатите за испитување на тип заедно со нивните дополнувања уште 30 години откако е произведен последниот сигурносен уред.

Во случај кога ниту производителот, ниту неговиот овластен претставник немаат седиште во Република Македонија, тогаш техничката документација ја чува на располагање, физичкото или правното лице што го пушта сигурносниот уред на пазарот.

4. Обезбедување на квалитет во производството (Модул "D")**Член 71**

Обезбедување на квалитет во производството (модул "D"), во смисла на овој правилник, е постапка со која производителот, кој ги исполнува обврските утврдени во член 72 од овој правилник, гарантира и изјавува дека сигурносните уреди се во сообразност со типот опишан во сертификатот за испитување на тип и дека ги задоволуваат барањата што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник.

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да стави ознака за сообразност на секој сигурносен уред и да изготви писмена изјава за сообразност.

Ознаката за сообразност од став 2 на овој член треба да биде придружена со идентификационен знак на овластеното тело кое го врши мониторингот согласно членовите од 77 до 80 од овој правилник.

Член 72

Производителот треба да применува одобрен систем за квалитет на производство, завршна инспекција и тестирање на сигурносниот уред согласно членовите од 73 до 76 од овој правилник и да подлежи на мониторинг согласно членовите од 77 до 80 од овој правилник.

4. 1. Систем за квалитет**Член 73**

Производителот треба да поднесе барање за оценка на својот систем за квалитет до овластено тело по негов избор за соодветните сигурносни уреди.

Барањето од став 1 на овој член треба да ги содржи:

- сите релевантни информации за соодветната категорија на сигурносни уреди,
- документацијата во врска со системот за квалитет,
- ако е применливо, техничката документација за одобрениот тип и копија од сертификатот за испитување на тип.

Член 74

Системот за квалитет треба да обезбеди сообразност на сигурносните уреди со типот од сертификатот за испитување на тип и со барањата што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник.

Сите елементи, барања и акти усвоени од страна на производителот, треба да бидат документирани на систематски и правилен начин во форма на писмени политики, постапки и упатства. Документацијата на системот за квалитет треба да овозможи конзистентна интерпретација на програмите за квалитет, плановите, упатствата за работа и евиденцијата.

Документацијата на системот за квалитет од став 2 на овој член треба да содржи, особено, соодветен опис на:

- целите за квалитет и организационата структура, одговорностите и овластувањата на раководните органи во однос на квалитетот на сигурносните уреди,
- производството, контролата на квалитетот и техниките, процесите и систематските мерки за обезбедување квалитет што се применуваат,
- испитувањата и тестовите што ќе се вршат пред, за време, и по производството, како и зачестеноста со која ќе се вршат,
- евиденцијата за квалитет, како што се извештаите од инспекцијата и податоците од тестовите, податоците за калибрацијата, извештаите во врска со квалификациите на персоналот, итн.,

- средствата за мониторинг на постигнувањето на бараниот квалитет и ефективното функционирање на системот за квалитет.

Член 75

Овластеното тело треба да изврши оценка на системот за квалитет за да утврди дали тој ги задоволува барањата утврдени во член 74 од овој правилник.

Елементите од системот за квалитет кои се во согласност со релевантните национални стандарди се смета дека се во согласност и со соодветните барања утврдени во член 74 од овој правилник.

Тимот од оценувачи треба да има најмалку еден член со искуство во оценка на технологија на сигурносни уреди. Постапката за евалуација треба да вклучува посета заради инспекција на објектите на производителот.

Производителот треба да биде известен за резултатите. Известувањето треба да содржи заклучоци од испитувањето и образложена одлука за оцената.

Член 76

Производителот треба да преземе активности за исполнување на обврските кои произлегуваат од одобриениот систем за квалитет и да го одржува системот за квалитет на правилен и ефикасен начин и на задоволително и ефикасно ниво.

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да го известат овластеното тело кое го одобрило системот за квалитет, за секое планирано модернизирање на системот за квалитет.

Овластеното тело треба да изврши оценка на предложените промени и да одлучи дали променетиот систем за квалитет и понатаму ги задоволува барањата утврдени во член 74 од овој правилник или дали е потребна повторна оценка.

Производителот треба да биде известен за одлуката. Известувањето треба да содржи заклучоци од испитувањето и образложена одлука за оцената.

4. 2. Надзор за кој е одговорно овластеното тело

Член 77

Целта на надзорот е да осигури дека производителот исправно ги извршува обврските што произлегуваат од одобриениот систем за квалитет.

Член 78

Производителот треба да му дозволи на овластеното тело пристап за да изврши инспекција до локациите за производство, за инспекција, за тестирање и за складирање, како и да му ги обезбеди сите потребни информации, а особено:

- документацијата за системот за квалитет,
- евиденцијата за квалитет, како што се извештаите за инспекцијата и податоците од тестирањата, податоците за калибрацијата, извештаите за квалификациите на конкретниот персонал, итн.

Член 79

Овластеното тело треба да врши периодични оценувања за да се осигура дека производителот го одржува и го применува системот за квалитет и треба да му достави извештај од оценувањето на производителот.

Член 80

Овластеното тело може да изврши неочекувани посети кај производителот.

За време на неочекуваните посети, а доколку е потребно, овластеното тело може да врши или да има извршено тестови за потврдување дека системот за квалитет функционира правилно.

Овластеното тело на производителот треба да му достави извештај за извршената посета, а доколку е извршено тестирање и извештај од тестот.

4. 3. Чување на документација и доставување на информации

Член 81

Производителот треба уште 30 години откако е произведен последниот сигурносен уред, да ги чува на располагање за надлежните државни органи:

- документацијата наведена во член 73 став 2 алинеја 2 од овој правилник;
- модернизациите наведени во член 76 став 2 од овој правилник;
- одлуките и извештаите од овластено тело што се наведени во членовите 76, 79 и 80 од овој правилник.

Член 82

Секое овластено тело треба да ги информира и другите овластени тела за релевантните информации во врска со:

- издадени одобренија за систем за квалитет и
- повлечени одобренија за систем за квалитет.

5. Верификација на производ (Модул "F")

Член 83

Верификација на производ (модул "F"), во смисла на овој правилник, е постапка со која производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, проверува и потврдува дека сигурносните уреди кои подлежат на постапката утврдена во член 85 од овој правилник се во сообразност со типот кој е опишан во сертификатот за испитување на тип и ги задоволуваат барањата што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник.

Член 84

Производителот треба да ги преземе сите мерки што се потребни за да обезбеди произведениот сигурносен уред да биде во сообразност со типот опишан во сертификатот за испитување на тип и со барањата што се однесуваат на тој уред утврдени со одредбите на овој правилник.

Производителот треба да стави ознака за сообразност на секој сигурносен уред и да изготви писмена изјава за сообразност.

Член 85

Овластеното тело треба да изврши соодветни испитувања и тестови со цел да се провери сообразноста на сигурносните уреди со барањата утврдени со одредбите на овој правилник, преку испитување и тестирање на секој уред во согласност со одредбите на членовите од 86 до 88 од овој правилник, или преку статистичко испитување и тестирање на уредите, во согласност со одредбите на членовите од 89 до 93 од овој правилник, по избор на производителот.

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, треба да чува копија од изјавата за сообразност уште 30 години откако е произведен последниот сигурносен уред.

5.1. Верификација со испитување и тестирање на секој сигурносен уред

Член 86

Сите сигурносни уреди треба да бидат посебно испитани и при тоа треба да им бидат извршени соодветни тестови, како што е утврдено во релевантните национални спецификации или на еквивалентни тестови, со цел да се потврди дека тие уреди се во сообразност со типот кој е опишан во сертификатот за испитување на тип и со барањата што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник.

Член 87

Овластеното тело треба да го стави својот идентификациски знак или да го има ставено на секој одобрен сигурносен уред и да изготви писмен сертификат за сообразност во врска со извршените тестови.

Член 88

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да осигура сертификатите за сообразност издадени од страна на овластеното тело да се достапни доколку се побараат.

5.2. Статистичка верификација**Член 89**

Производителот треба да ги презентира неговите сигурносни уреди во форма на хомогени групи и треба да ги превземе сите потребни мерки за да производниот процес осигура хомогеност на секоја произведена група.

Член 90

Сите сигурносни уреди треба да бидат достапни за верификација во форма на хомогени групи, при што од секоја група треба да се извади случаен примерок.

Секој примерок на сигурносен уред треба да биде посебно испитан и да му бидат извршени соодветни тестови како што е утврдено во националните спецификации или еквивалентни тестови, со цел да се потврди неговата сообразност со барањата што се однесуваат на тој уред утврдени со одредбите на овој правилник и да се одреди дали групата е прифатена или одбиена.

Член 91

Статистичката постапка треба да ги користи следниве елементи:

- статистички метод,
- план за избраниот примерок со неговите функционални особености.

Член 92

Во случај групите да се прифатени, овластеното тело треба да го стави својот идентификациски број или да го има ставено на секој сигурносен уред и да изготви писмен сертификат за сообразност во врска со извршените тестови.

Сите сигурносни уреди од групата можат да бидат пуштени на пазарот, освен примероците на уреди кај кои е утврдена несообразност.

Ако групата е одбиена, од страна на овластеното тело или од надлежните државни органи треба да бидат превземени соодветни мерки, таа група да не биде пуштена на пазарот. Во случај на често одбивање на групите, овластеното тело може да ја суспендира статистичката верификација.

Врз основа на одобрување од овластеното тело, производителот може во текот на производствениот процес да го постави идентификацискиот број на телото.

Член 93

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да осигура сертификатите за сообразност издадени од страна на овластеното тело да се достапни доколку се побараат.

6. Верификација на единица (Модул "G")**Член 94**

Верификација на единица (модул "G"), во смисла на овој правилник, е постапка со која производителот гарантира и изјавува дека сигурносниот уред за кој бил издаден сертификат согласно член 95 од овој правилник ги задоволува барањата што се однесуваат на тој уред утврдени со одредбите на овој правилник.

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да стави ознака за сообразност на сигурносниот уред и да изготви писмена изјава за сообразност.

Член 95

Овластеното тело треба да го испита сигурносниот уред и при тоа треба да им бидат извршени соодветни тестови, како што е утврдено во релевантните национални спецификации или еквивалентни тестови, со цел да се потврди неговата сообразност со барањата што се однесуваат на тој уред утврдени со одредбите на овој правилник.

Овластеното тело треба да го стави својот идентификациски број или да го има ставено на одобрените сигурносни уреди и да изготви писмен сертификат за сообразност во врска со извршените тестови.

Член 96

Техничката документација треба да овозможи спроведување на оценувањето на сообразноста на сигурносните уреди со барањата што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник, како и разбирање на проектот, производството и работата на сигурносните уреди.

Техничката документација од став 1 на овој член треба да содржи:

- општ опис на типот,
- принципиелни цртежи и шеми од проектот и производството на уредите, монтираните елементи, електрични кола, итн.,
- описи и објаснувања што се потребни за разбирање на цртежите и шемите, како и работата на сигурносниот уред,
- список на релевантни национални спецификации кои целосно или делумно се применети, како и опис на решенијата што се усвоени за исполнување на суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник, таму каде што националните спецификации не се примениле,
- резултати од проектните пресметки, извршени испитувања, итн.,
- извештаи од испитувања,
- подрачје на употреба на сигурносниот уред.

7. Целосно обезбедување квалитет (Модул "H")**Член 97**

Целосно обезбедување квалитет (модул "H"), во смисла на овој правилник, е постапката со која производителот, кој ги исполнува обврските утврдени во член 98 од овој правилник, гарантира и изјавува дека сигурносните уреди ги задоволуваат релевантните барања што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник.

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да стави ознака за сообразност на сигурносниот уред и да изготви писмена изјава за сообразност.

Ознаката за сообразност од став 2 на овој член треба да биде придружена со идентификациски знак на овластеното тело кое го врши надзорот согласно членовите од 103 до 106 од овој правилник.

Член 98

Производителот треба да применува одобрен систем за квалитет за проектирање, производство, завршна инспекција и тестирање на сигурносните уреди согласно членовите од 99 до 102 од овој правилник и да подлежи на надзор согласно членовите од 103 до 106 од овој правилник.

7.1. Систем за квалитет**Член 99**

Производителот треба да поднесе барање за оценка на својот систем за квалитет до овластено тело.

Барањето од став 1 на овој член треба да ги содржи:

- сите релевантни информации во врска со одредената категорија на сигурносен уред,
- документацијата во врска со системот за квалитет.

Член 100

Системот за квалитет треба да обезбеди сообразност на сигурносните уреди со релевантните барања што се однесуваат на тие уреди утврдени со одредбите на овој правилник.

Сите елементи, барања и акти усвоени од страна на производителот, треба да бидат документирани на систематски и правилен начин во форма на писмени политики, постапки и упатства. Документацијата на системот за квалитет треба да обезбеди заедничко разбирање на политиките и постапките за квалитет, како што се програмите, плановите, упатствата за работа и евиденциите за квалитетот.

Документацијата на системот за квалитет од став 2 на овој член треба да содржи, особено, соодветен опис на:

- целите за квалитет и организационата структура, одговорностите и овластувањата на раководните органи во однос на квалитетот на проектот и квалитетот на сигурносниот уред,

- техничките спецификации за дизајнот, вклучувајќи ги и националните спецификации што ќе се применуваат, а каде што националните спецификации не се применети во целост, средствата што ќе се употребат за да се осигура дека ќе се исполнат суштествените барања што се однесуваат на сигурносниот уред утврдени со одредбите на овој правилник,

- техниките за контрола на проектот и за верификација на проектот, процесите и систематските мерки што ќе се применуваат при проектирањето на сигурносните уреди, особено во однос на категоријата во која спаѓаат тие уреди,

- соодветните техники на производството, контролата на квалитет и за обезбедување квалитет, процесите и систематските мерки што ќе се применуваат,

- испитувањата и тестовите што ќе се вршат пред, за време на и по производството, како и зачестеноста со која ќе се вршат,

- евиденцијата за квалитет, како што се извештаите од инспекцијата и податоците од тестовите, податоците за калибрацијата, извештаите во врска со квалификациите на персоналот, итн.,

- средствата за следење на постигнувањето на барањата на дизајн на сигурносниот уред и квалитет и ефикасноста на системот за обезбедување квалитет.

Член 101

Овластеното тело треба да изврши оценка на системот за квалитет за да утврди дали тој ги задоволува барањата утврдени во член 100 од овој правилник.

Елементите од системот за квалитет кои се во согласност со релевантните национални стандарди се смета дека се во согласност и со соодветните барања утврдени во член 100 од овој правилник.

Тимот од оценувачи треба да има најмалку еден член со искуство во оценка на технологијата на соодветниот сигурносен уред. Постапката за евалуација треба да вклучува посета заради оценување на објектите на производителот.

Производителот треба да биде известен за резултатите. Известувањето треба да содржи заклучоци од испитувањето и образложена одлука за оцената.

Член 102

Производителот треба да преземе активности за исполнување на обврските кои произлегуваат од одобрениот систем за квалитет и да го одржува системот на правилен и ефикасен начин.

Производителот или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија треба да го известат овластеното тело кое го одобрило системот за квалитет, за секое планирано модернизирање на системот за квалитет.

Овластеното тело треба да изврши оценка на предложените промени и да одлучи дали променетиот систем за квалитет и понатаму ги задоволува барањата утврдени во член 100 од овој правилник или дали е потребна повторна оценка.

Производителот треба да биде известен за одлуката. Известувањето треба да содржи заклучоци од испитувањето и образложена одлука за оцената.

7. 2. Надзор за кој е одговорно овластеното тело**Член 103**

Целта на надзорот е да осигури дека производителот исправно ги извршува обврските што произлегуваат од одобрениот систем за квалитет.

Член 104

Производителот треба да му дозволи на овластеното тело пристап за да изврши инспекција до локациите за проектирање, за производство, за инспекција, за тестирање и за складирање, како и да му ги обезбеди сите потребни информации, а особено:

- документацијата за системот за квалитет,

- евиденцијата за квалитет предвидени во делот за проектирање од системот за квалитет, како што се: резултатите од анализи, пресметки, тестови, итн.,

- евиденцијата за квалитет предвидени во делот за производство од системот за квалитет, како што се: извештаи од инспекции и податоци од тестови, податоци за калибрации, извештаи во врска со квалификациите на персоналот кој е вклучен, итн..

Член 105

Овластеното тело треба да врши периодични оценувања за да се осигура дека производителот го одржува и го применува системот за квалитет и треба да му достави извештај од оценувањето на производителот.

Член 106

Овластеното тело може да изврши неочекувани посети кај производителот.

За време на неочекуваните посети, а доколку е потребно, овластеното тело може да врши или да има извршено тестови за потврдување дека системот за квалитет функционира правилно.

Овластеното тело на производителот треба да му достави извештај за извршената посета, а доколку е извршено тестирање и извештај од тестот.

7. 3. Чување на документација и доставување на информации**Член 107**

Производителот треба уште 30 години откако е произведен последниот сигурносен уред, да ги чува на располагање за надлежните државни органи:

- документација наведена во член 99 став 2 алинеја 2 од овој правилник,

- модернизиациите наведени во член 102 став 2 од овој правилник;

- одлуките и извештаите од овластено тело што се наведени во членовите 102, 105 и 106 од овој правилник.

Член 108

Секое овластено тело треба да ги информира и другите овластени тела за релевантните информации во врска со:

- издадени одобренија за систем за квалитет и

- повлечени одобренија за систем за квалитет.

7. 4. Дополнителни барања: испитување на проект

Член 109

Производителот треба да поднесе барање за испитување на проектот до едно овластеното тело.

Член 110

Барањето треба да овозможи разбирање на проектот, производството и работата на сигурносниот уред и да овозможи оценка на сообразноста со барањата утврдени со одредбите на овој правилник.

Барањето од став 1 на овој член треба да вклучи:

- спецификации за техничкиот дизајн, вклучувајќи ги националните спецификации кои биле применети,
- потребна придружна доказна евиденција за нивната соодветност, особено таму каде што националните спецификации, не биле целосно применети и која треба да ги вклучи резултатите од тестовите што се извршени од соодветна лабораторија на производителот или во негово име.

Член 111

Овластеното тело треба да го испита барањето и таму каде што проектот ги исполнува одредбите од овој правилник кои се однесуваат на него, издава сертификат за испитување на проект на барателот. Сертификатот треба да содржи заклучоци од испитувањето, условите за неговата важност, потребните податоци за идентификација на одобриениот проект и, ако е важно, опис на функционирањето на сигурносниот уред.

Член 112

Барателот треба да го извести овластеното тело што го издало сертификатот за испитување на проект, за сите модификации на одобриениот проект. Модификациите на одобриениот проект треба да добијат дополнително одобрение од овластеното тело што го издало сертификатот за испитување на проект, таму каде што истите може да влијаат врз сообразноста со суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник или со предвидените услови на употреба на сигурносниот уред. Дополнителното одобрение треба да биде во форма на дополнување на оригиналниот сертификат за испитување на проект.

Член 113

Секое овластено тело треба да ги извести другите овластени тела за релевантните информации во врска со:

- издадените сертификати за испитување на проект и неговите дополнувања,
- повлечените одобриенија за проект и нејзините дополнувања,
- одбиените сертификати за испитување на проект и неговите дополнувања.

VI. ПОДСИСТЕМИ: ПОСТАПКА ЗА ОЦЕНА НА СООБРАЗНОСТ

1. Испитување на подсистеми

Член 114

Испитување на подсистеми, во смисла на овој правилник, е постапка во која врз основа на барање од страна на производителот, или на неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, или во случај кога ниту производителот, ниту неговиот овластен претставник немаат седиште во Република Македонија, тогаш, од страна на физичкото или правното лице што ги пушта подсистемите на пазарот, овластеното тело проверува и потврдува дека подсистемот е:

- во сообразност со одредбите на овој правилник,
- во сообразност со техничката документација и
- е комплетиран.

Член 115

Испитувањето на подсистеми се врши во секоја од следниве фази:

- проектирање,
- конструирање и прием со проба на подсистеми по неговото комплетирање.

Член 116

Техничката документација која е во прилог на сертификатот за испитување треба да го опфаќа следново:

- конструктивни планови и пресметки, електрични и хидраулични дијаграми, дијаграми на струјното коло, опис на компјутерските и автоматските системи, упатствата за експлоатација и сервисирање, итн.,
- список на сигурносни уреди, наведени во член 9 став 2 од овој правилник, кои се користат во подсистемите,
- копии од изјавата за сообразност за сигурносните уреди, согласно одредбите од член 52 на овој правилник, заедно со соодветните конструкторски планови, како и копија од извештаите за било какви други испитувања и проби кои биле извршени.

Член 117

Документацијата и кореспонденцијата, поврзани со постапките за испитување, треба да бидат напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо.

2. Надзор

Член 118

Целта на надзорот е да осигури дека обврските што произлегуваат од техничката документација се исполнуваат во текот на конструирањето на подсистемите.

Член 119

Овластеното тело кое врши испитување треба да има постојан пристап до производните места, местата за складирање, и каде што е потребно, до местата за претходна изработка, за испитување и до сите места за кои смета дека има потреба да ги посети, со цел успешно да ја заврши својата задача.

Производителот, или неговиот овластен претставник со седиште во Република Македонија, или во случај кога ниту производителот, ниту неговиот овластен претставник немаат седиште во Република Македонија, тогаш физичкото или правното лице што ги пушта подсистемите на пазарот треба да обезбеди, или да договори обезбедување на целата потребна документација, особено на плановите и техничката документација кои се однесуваат на подсистемите.

Член 120

Овластеното тело треба да врши периодични оценувања за да се осигури дека се почитуваат одредбите на овој правилник. За секоја извршена посета, од страна на овластеното тело се доставува извештај до надлежниот државен орган. Овластеното тело може да побара да изврши инспекција во различни фази од работењето.

Член 121

Овластеното тело може да изврши неочекувани посети на местата каде што се врши производство. За време на неочекуваните посети овластеното тело може да врши целосни или делумни оценувања. Овластеното тело треба да изготви извештај за посетата, а доколку е потребно, истиот се доставува и до надлежниот државен орган.

Член 122

Секое овластеното тело треба периодично да ги објавува релевантните информации кои се однесуваат на сите:

- добиени барања за испитување,
- издадени сертификати за испитување,
- одбиени сертификати за испитување.

VII. СЕ-ОЗНАЧУВАЊЕ ЗА СООБРАЗНОСТ

Член 123

СЕ-ознаката треба да ги содржи иницијалите "СЕ". СЕ-ознаката за сообразност се состои од кратенката СЕ која ја има формата дадена во Прилогот 1 кој е составен дел на овој правилник.

Ако СЕ-ознаката е намалена или зголемена, тогаш треба да бидат запазени пропорциите дадени во Прилогот 1 од овој правилник.

СЕ-ознаката кај различните сигурносни уреди, во основа, треба да ја има истата вертикална димензија која не може да биде помала од пет милиметри и истите минимални мерки може да отстапуваат само за сигурносни уреди со мали димензии.

СЕ-ознаката треба да биде придружена со двете последни бројки на годината во која таа се става и идентификациски број на нотифицираното тело кое е вклучено во постапките наведени во член 43 став 3 од овој правилник.

Член 124

СЕ-ознаката се става на секој сигурносен уред јасно и видливо, или кога тоа не е возможно со налепница неразделно прицврстена на сигурносниот уред.

На сигурносните уреди не се ставаат ознаки кои по значење и форма можат да наведат на погрешен заклучок за вистинското претставување на СЕ-ознаката.

На сигурносните уреди може да се стави и секоја друга ознака, под услов, видливоста и читливоста на СЕ-ознаката да не е намалена.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 125

Одредбите од овој правилник, кои се однесуваат на СЕ-ознаките ќе се применуваат по пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или по влегувањето во сила на соодветен протокол за оцена на сообразноста со Европската заедница и со назначување (нотифицирање) на овластено тело од Република Македонија во Европската комисија.

Член 126

До пристапувањето на Република Македонија во Европската унија, производителите можат да пуштаат на пазарот сигурносните уреди и/или подсистемите без поставување на ознака за сообразност или ЦЕ ознака, доколку истите се произведени во Република Македонија и се наменети за жичаните постројки кои ги задоволуваат суштествените барања кои се утврдени со одредбите на овој правилник.

Во случајот од став 1 на овој член, производителот на сигурносните уреди или подсистемите треба од овластено тело за оценка на сообразност во Република Македонија да обезбеди сертификат за сообразност, согласно постапките за оцена на сообразност, утврдени со одредбите на овој правилник, а имајќи ги предвид соодветните национални спецификации.

Сертификатот за сообразност издаден согласно став 2 на овој член, ја заменува ознаката за сообразност, а истот го чува производителот уште 30 години откако е произведен последниот сигурносен уред и/или подсистем. Копија од сертификатот за сообразност, заверена од производителот на сигурносниот уред или подсистемот, треба да ја придружува документацијата на секоја жичана постројка и на секој сигурносен уред и/или подсистем.

Член 127

До пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или до влегувањето во сила на соодветен протокол за оцена на сообразноста со Европската заедница или до влегувањето во сила на соодветен би-

латерален договор за меѓусебно признавање на документи, секој сигурносен уред и/или подсистем кој е увезен и кој се пушта на пазарот на Република Македонија треба да поседува сертификат за сообразност издаден од овластено тело во Република Македонија. Овластеното тело може да издаде сертификат за сообразност само за соодветната постапка за кое е овластено.

Сертификатот за сообразност од став 1 на овој член, се издава врз основа на ЕЦ изјава за сообразност од производителот, сертификатот за ЕЦ испитување на тип, сертификат за одобрен систем за обезбедување на квалитет, резултати од соодветни извршени тестирања и анализа на степенот на усогласеност со суштествените барања утврдени со одредбите на овој правилник.

Сертификатот за сообразност од став 1 на овој член, се издава за секој тип на сигурносен уред и/или подсистем и треба да ја придружува документацијата на секоја жичана постројка и на секој сигурносен уред и/или подсистем.

Доколку се утврди дека сигурносниот уред и/или подсистемот не ги задоволува барањата утврдени со одредбите на овој правилник, не се издава сертификат за сообразност, а овластеното тело за таквата одлука ја информира Комисијата за безбедност на производите согласно закон.

Член 128

По пристапувањето на Република Македонија во Европската унија или со влегувањето во сила на соодветен протокол за оцена на сообразноста со Европската заедница, во смисла на овој правилник ќе се користат следниве термини:

- "овластен претставник со седиште во Европската Унија или во Република Македонија" наместо, "овластен претставник со седиште во Република Македонија",
- "европска спецификација" наместо, "национална спецификација",
- "ЕС-изјава за сообразност" наместо, "изјава за сообразност",
- "ЕС испитување на тип" наместо, "испитување на тип",
- "ЕС-сертификат за испитување на тип" наместо, "сертификат за испитување на тип"
- "СЕ ознака" наместо, "ознака за сообразност"
- "ЕС сертификат за испитување на проект" наместо, "сертификат за испитување на проект".

Со примена на одредбите од овој правилник кои се однесуваат на СЕ-ознаките и со назначување (нотифицирање) на овластено тело од Република Македонија во Европската комисија, во смисла на овој правилник ќе важат следните термини:

- "СЕ ознака" наместо, "ознака за сообразност"
 - "нотифицирано тело" наместо, "овластено тело"
 - "идентификациски број на нотифицираното тело" наместо, "идентификациски број на овластеното тело".
- Идентификацискиот број на нотифицираното тело е бројот кој го доделува Европската комисија.

Член 129

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

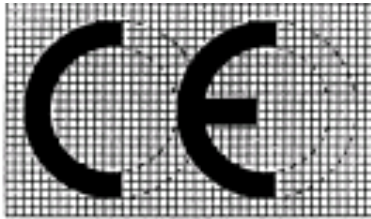
Бр.25-1773/3
30 април 2007 година
Скопје

Министер за економија,
Вера Рафајловска, с.р.

ПРИЛОГ 1

СЕ - ОЗНАЧУВАЊЕ ЗА СООБРАЗНОСТ

1. СЕ-означувањето за сообразност се состои од буквите "СЕ" и ја има следнава форма:

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО,
ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

788.

Врз основа на член 10 став 3 од Законот за органско земјоделско производство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/04) министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ, ПОСТАПКАТА И МЕТОДОЛОГИЈАТА
ЗА ВРШЕЊЕ СТРУЧНА КОНТРОЛА ВО
ОРГАНСКО ЗЕМЈОДЕЛСКО ПРОИЗВОДСТВО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1
Предмет

Со овој правилник се пропишуваат начинот, постапката и методологијата за вршење стручна контрола во органското земјоделско производство, преработка и промет.

Член 2
Област на контрола

Овластеното правно лице согласно член 10 од Законот за органско земјоделско производство, врши контрола на правните и физичките лица кои произведуваат, преработуваат и ставаат во промет органски производи (во натамошниот текст :оператори).

Член 3
Известување

Овластеното правно лице треба да овозможи пристап до своите канцеларии и погони, да обезбеди документација и информации на надлежните органи, и секоја година до 31 јануари, да поднесе список на сите оператори кои биле предмет на нивна контрола заклучно со 31 декември во претходната година, до надлежниот орган.

II. ОПШТА КОНТРОЛА

Член 4
Првична контрола

Кога стручна контрола се спроведува прв пат, операторот треба да изготви шема и детален опис на:

- производната единица и деловните простории и/или активности,
- сите практични мерки што треба да се преземат на ниво на единицата и/или деловните простории и/или дејноста во согласност со прописите за органско земјоделско производство, а особено со барањата од овој правилник,
- мерките на хигиена и претпазливост што се преземаат за да се намали ризикот од загадување низ целиот синџир на производство и во складиштата.

Член 5
Изјава

Доколку се утврдат неправилности при првата стручна контрола, одговорното лице на операторот дава потпишана изјава за нивно отстранување со соодветни практични мерки.

Изјавата од став 1 на овој член треба да содржи и дека операторот:

- ќе работи согласно прописите за органско земјоделско производство,
- во случај на прекршок или неправилности, ќе ги отстрани производите од промет,
- ќе ги информира, во писмена форма, купувачите на производот за да се осигура дека ознаките што се однесуваат на методот на органско производство се отстранети од ова производство.

Изјавата од став 1 на овој член треба да биде потврдена од овластеното правно лице кое што треба да изготви извештај во кој ќе ги наведе недостатоците или неусогласеноста со одредбите од овој правилник.

Операторот треба да го потпише извештајот од став 3 на овој член и да преземе мерки за отстранување на недостатоците.

Член 6
Комуникација

Операторот треба веднаш да го извести овластеното правно лице за секоја промена на описот или на практичните мерки од член 4 и 5 на овој правилник.

Член 7
Контролни посети

Овластеното правно лице треба да врши целосна физичка контрола, најмалку еднаш годишно на сите оператори со кои има склучено договор за стручна контрола во органското земјоделско производство.

При тоа овластеното правно лице може да зема примероци за лабораториски анализи и тестирање на производите, почвата или водата за проверка на производните техники што не се одобрени согласно прописите за органско земјоделско производство.

Овластеното правно лице може да зема и анализира примероци заради откривање на можно загадување од недозволен производ кога постои сомневање за употреба на недозволен производ.

По секоја посета на операторите, овластеното правно лице изготвува извештај за контролата, потпишан од одговорното лице на операторот.

По исклучок од став 1 на овој член, овластеното правно лице може да врши контролни посети по случаен избор, најавени или ненајавени, засновани врз сопствена оценка за можни ризици од непридржување кон одредбите на овој правилник.

Контролните посети од став 5 на овој член се се вршат на имоти или состојби каде што постои посебен ризик, или каде што постои замена на производи од органско производство со други производи.

Член 8
Производство за кое постои сомневање

Ако операторот смета или се сомнева дека некој производ што самиот го произвел, подготвил, увезол или што му бил испорачан од друг оператор, не е во согласност со прописите за органско земјоделско производство за тоа веднаш го информира овластеното правно лице.

Овластеното правно лице може да одлучи производот да не се става во промет со ознаки што упатуваат на методот на органско производство, се додека не се потврди дека сомневањето е отстрането.

Таму каде што постои основано сомневање дека некој оператор има намера да стави во промет одреден производ кој не е во согласност со прописите за органско земјоделско производство, овластеното правно лице може да одлучи операторот привремено да не го става во промет производот со такви ознаки и може да побара повлекување на сите ознаки од производот кои упатуваат на методи на органско производство, доколку овластеното правно лице е сигурно дека производот не ги исполнува барањата.

Доколку сомневањето од став 3 на овој член не биде потврдено, одлуката со која привремено се ограничува ставањето во промет на производот со ознака за органско производство ќе биде повлечена во рок од 30 дена.

Во случај на сомневање, операторот соработува со овластеното правно лице.

Член 9

Пристапност до капацитетите

За потребите на стручната контрола, операторот треба на овластеното правно лице да му обезбеди пристап до сите делови од производната единица и сите објекти, евиденцијата и соодветната придружна документација, како и сите неопходни информации.

На барање на овластеното правно лице, операторот ги доставува резултатите од сопствената контрола и анализи на примероци.

Увозниците и првите примачи на органски производи треба на овластеното правно лице и надлежните органи да ги поднесат сите увозни одобренија, како и сертификати за контрола на увоз од други земји.

Член 10

Размена на информации

Ако операторот и неговите кооперанти се контролираат од страна на различни овластени правни лица, изјавата од член 5 на овој правилник содржи и согласност на операторот во негово име и во името на неговите кооперанти, дека различните контролни органи и овластени правни лица може да разменуваат информации за операции кои се под нивна стручна контрола, како и за начинот на којшто ќе се спроведува оваа размена.

III. ПОСЕБНА КОНТРОЛА

Член 11

Првична контрола на растенија и растителни производи од земјоделско потекло или од собирање

Кога стручна контрола во растителното земјоделско производство се спроведува прв пат, деталниот опис на производната единица треба:

- да се изготвува и во случај кога операторот ја ограничува својата активност на собирање на самоникнати (некултивирани) растенија и плодови,
- да содржи податоци за објектите за складирање и производство, како и на земјишните парцели и/или области за собирање и каде што е применливо, објектите во коишто се одвиваат одредени активности на преработка и/или пакување,
- да содржи конкретни податоци за датумот на последната примена на производи кои не се во согласност со Листата А за средства за заштита Дозволените во органското производство дадени во прилог 4 на Правилникот за растително органско производство, на наведените парцели и/или области за собирање.

Во случај на собирање на самоникнати растенија, габи и лишаи, практичните мерки од член 4 на овој правилник треба да вклучуваат и соодветни потврди од институции согласно член 11 од Правилникот за органско растително производство.

Секоја година, пред датумот што го наведува овластеното правно лице, производителот треба да го извести овластеното правно лице за својот план за производство/собирање на растителни култури, давајќи преглед (скица) по секоја парцела/област.

Член 12

Првична контрола на сточарско производство

Кога стручна контрола во сточарското земјоделско производство се спроведува прв пат, деталниот опис на производната единица треба да вклучува:

- детален опис на објектите за сместување на животните, оборите, пасиштата, и каде што е применливо, објектите за складирање, пакување и преработка на производи од животинско потекло, суровини и производни средства,
- детален опис на капацитетите за складирање на ѓубрива од животинско потекло.

Практичните мерки од член 4 на овој правилник вклучуваат и:

- план за ѓубрење на производни површини под одредени култури, одобрен од овластеното правно лице,
- писмен договор за набавка на ѓубриво со други производни единици кои работат во согласност со прописите за органско земјоделско производство,,
- план за управување со единицата за органско сточарство (управување со исхраната, размножувањето, здравјето и сл.).

Член 13

Првична контрола во органска преработка

Кога стручна контрола во органската преработка се спроведува прв пат, деталниот опис на производната единица треба да даде приказ на објектите кои се употребуваат за прием, преработка, пакување, означување и складирање на земјоделските производи пред и по завршувањето на активностите поврзани со нив, како и постапките за транспорт на овие производи.

Член 14

Првична контрола при увоз на органски производи

Кога стручна контрола се спроведува прв пат при увозот на органски производи, лицата кои увезуваат и/или ставаат во промет увезени органски производи треба на овластеното правно лице да му поднесат:

- детален опис на производната единица и деловните простории кој ги вклучува објектите на увозникот и неговите увозни активности, наведувајќи ги влезните точки на производите во Република Македонија, како и други објекти кои увозникот има намера да ги користи за складирање на увезените производи до нивното испорачување на првиот примач - консигнант, и
- изјава согласно член 5 на овој правилник, во која е содржана обврска за увозникот дека сите објекти што увозникот има намера да ги користи за складирање на увезените органски производи, ќе бидат на увид и контрола на овластеното правно лице.

Член 15

Консигнантите на увезените органски производи, треба на овластеното правно лице да му поднесат детален опис на производната единица и деловните простории, кој ги вклучува капацитетите кои се употребуваат за прием и складирање.

Ако консигнантите вршат други активности како преработка, пакување, етикетање и складирање, пред и по вршењето на активностите, како и превозот на производите, во тој случај ќе се применуваат одредбите од членовите 7 и 9 на овој правилник.

Ако увозникот и консигнантот се исто правно лице и работат во една иста единица, извештаите за стручна контрола на увозот и стручна контрола на производството/преработката од членовите 7 и 9 од овој правилник може да се прикажат во еден извештај.

Член 16 Контролни посети

Овластеното правно лице ја проверува и контролира евиденцијата за залихите и прометот од член 14 од овој правилник, и сертификатите од член 16 и и 17 од Законот за органско земјоделско производство.

Кога увозникот врши увозни работи во други единици или простории, освен од наведените во член 4 на овој правилник, на барање на овластеното правно лице треба да ги отстапи на увид извештаите од член 5 на овој правилник, за секој од овие објекти.

Член 17 Прием на производи од други земји

Органските производи увезени од други земји треба соодветно да се пакувани и затворени на начин кој оневозможува замена на содржината, обезбедени со придружна документација за идентификација на извозникот и сите други обележја и броеви неопходни да се идентификува серијата со сертификатот од контрола за увоз од други земји.

Член 18
Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 08-7110/1
7 април 2007 година
Скопје

Министер,
Ацо Спасеноски, с.р.

789.

Врз основа на член 8 став 10, 11 и 12, член 9 став 2, член 14 став 2, член 16 став 3, член 17 став 3, член 18 став 5 и член 20 став 3 од Законот за семенски и саден материјал за земјоделски растенија („Сл.весник на РМ" бр.39/2006), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесе

П РА В И Л Н И К ЗА ТРГОВИЈА СО СЕМЕНСКИ МАТЕРИЈАЛ ОД ГРАДИНАРСКИ РАСТЕНИЈА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1 Содржина на правилникот

Со овој правилник се пропишува етикетирањето на партиите семе, максималната големина на партија семе, начинот на пакување и препакување на семенскиот материјал од одделните видови градинарски растенија; видовите и категориите, како и поблиските услови за ставање во трговија; малите количини на семенски материјал на земјоделски растенија кои не ги исполнуваат условите за трговија, а кои се наменети за научни цели, селекција, официјално испитување или за инспекциски надзор; форма и содржината и начинот на водење на евиденција од страна на снабдувачот за состојбата на семенските посеви и поблиските услови за вршење на подготовка за трговија; начинот, постапката, методот за вршење стручна контрола на семенските посеви и земање мостри за испитување, како и условите за производство што треба да ги исполнуват посевите, роковите, формата и содржината на пријавата; начинот и постапката за сертификација, формата и содржината на сертификација, форма и содржината на сертификатот и формата и содржината на етикетите.

Член 2 Видови на градинарски растенија

Градинарски растенија се растенија од наведените видови, кои се наменети за земјоделско производство, но не и за украсни потреби:

- Allium cepa L.	Кромид
- Allium porrum L.	Праз
- Anthriscus cerefolium L.	Маргаритка
- Apium graveolens L.	Геревиз
- Asparagus officinalis L.	Шпаргла
- Beta vulgaris L. var. vulgaris	Блитва
- Beta vulgaris L. var. conditiva Alef.	Цвекло
- Brassica oleracea L. convar. acephala (DC) Alef. var. sabellica L.	Лиснат кел
- Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef. var. botrytis L.	Карфиол
- Brassica oleracea L. convar. botrytis (L.) Alef. var. cymosa Duch.	Брокола
- Brassica oleracea L. convar. oleracea var. gemmifera DC	Кел пупчар
- Brassica oleracea L. convar. capitata (L) Alef. var. subauda L.	Главести кел
- Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. alba DC	Бела зелка
- Brassica oleracea L. convar. capitata (L.) Alef. var. rubra DC	Црвена зелка
- Brassica oleracea L. convar. acephala(DC)Alef.var.gongylodes L.	Алабаш
- Brassica pekinensis (Lour.) Rupr.	Кинеска зелка
- Brassica rapa var. rapa L.	Репка
- Capsicum annuum L.	Пиперка
- Cichorium endivia L.	Ендивија
- Cichorium intybus L.	Цикорија
- Citrullus lanatus (Thunb.) Matsum. et Nakai	Лубеница
- Cucumis melo L.	Диња
- Cucumis sativus L.	Краставица
- Cucurbita maxima Duchesne	Тиква печенка;
- Cucurbita pepo L.	Обична тиква
- Cynara cardunculus L.	Артичока
- Daucus carota L.	Морков
- Foeniculum vulgare Miller	Анасон
- Lactuca sativa L.	Салата
- Lycopersicon lycopersicum Mill.	Домат
- Petroselinum crispum (Miller) Nyman ex A.W.Hill	Магданос
- Phaseolus coccineus L.	Ситен грав
- Phaseolus vulgaris L.	Грав, боранија
- Pisum sativum sp. Sativum L.	Грашок
- Raphanus sativus L.	Репичка
- Scorzonera hispanica L.	Црн корен
- Solanum melongena L.	Патлиџан
- Spinacia oleracea L.	Спанаќ
- Valerianella locusta (L.) Laterr.	Мотовилец
- Vicia faba L.	Бакла
- Zea mays L.	Шекерна пченка, пуканки

Член 3 Значење на поимите

Поимите употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. **семе на селекционерот** е семе кое го произведува селекционерот, односно одржувачот на сортата или е произведено во негово име и за негова сметка, а е наменето за производство на предосновно или основно семе;

2. **неконечно сертифицирано семе** е произведено семе од било која категорија, за кое во постапката за официјално сертифицирање било утврдено дека ги исполнува условите од прилог 1, кој е составен дел на овој правилник;

3. **конечно сертифицирано семе** е семе од било која категорија кое во постапките односно анализите извршени од официјална лабораторија, утврдено е дека ги исполнува условите во поглед на квалитетот наведени во прилог 2 кој е составен дел на овој правилник;

4. **орган за сертифицирање** е правно лице на кое му е дадено јавно овластување во согласност со Законот за семенски и саден материјал за земјоделски растенија (во понатамошниот текст: закон), кој го контролира семенскиот материјал од земјоделски растенија;

5. **лица кои вршат контрола и земаат мостри и лабораториите под официјален надзор** се правни или физички лица кои ги исполнуваат пропишаните услови во согласност со законот, овластени од Управата за семе и саден материјал (во понатамошниот текст: Управата) за вршење прегледи под официјален надзор, земање на мостри под официјален надзор и тестирање на семенски материјал под официјален надзор;

6. **преглед на поле** е дел од постапката за официјално сертифицирање, со која се утврдува дали семенскиот посев на градинарски растенија ги исполнува пропишаните услови;

7. **сорта која** е туѓооплодна е група на селекционирани растенија, која јасно се разликува од другите сорти по некоја особина и ги зачувува тие особини при размножувањето;

8. **родителска компонента** е најмала единица која селекционерот ја употребува за одржување на својата сорта, од која, во една или повеќе генерации, е произведено семето од таа сорта;

9. **самооплодна линија** е хомогена и постојана линија добиена со самооплодување, по пат на селекција во повеќе едно подруго генерации или преку соодветни методи;

10. **хибридна сорта** е група на растенија кои се доволно различни една од друга според едно или повеќе својства, назначени од селекционерот;

11. **машка стерилност** е стерилност на поленовиот прав кај двополните растенија;

12. **хибридност** е процент на наследување на својствата на родителските компоненти во првата генерација (F1).

Член 4 Категории на семе

Со семето на одделните видови градинарски растенија може да се тргува само со следниве категории:

а) основно семе е семе кое:

- го произвел одржувачот на сортата или е произведено во негово име и за негова сметка, директно од семето на селекционерот или е произведено од предосновното семе;

- е наменето за производство на семе од категоријата на сертифицирано семе,

- одговара на условите во поглед на квалитетот и другите услови за основно семе од прилог 1 и прилог 2 кои се составен дел на овој правилник и

- е утврдено дека ги исполнува условите од оваа точка во постапката за официјално сертифицирање со официјален преглед од страна на органот за сертифицирање;

б) сертифицирано семе е семе кое:

- е произведено директно од основното или од предосновното семе;

- кое е наменето за производство на градинарски производи,

- го задоволува квалитетот и другите услови за сертифицирано семе, според прилог 1 и прилог 2 од овој правилник,

- во постапката за официјално сертифицирање, со официјален преглед од страна на органот за сертификација утврдено е дека ги исполнува условите од оваа точка, односно дека контролорот, вршителот за земање на мостри или лабораторија под официјален надзор со преглед утврдиле дека се исполнети условите од оваа точка и

- за кое со постапката на постконтрола е утврден идентитетот и чистотата на сортата;

в) **стандардно семе (освен за цикорија и маслодајна тиква) е семе:**

- за кое не треба официјална сертификација,
- за кое снабдувачот самостојно ја организира стручната контрола на поле;

- кое поседува задоволителен идентитет и чистотата на сортата;

- кое е наменето за производство на градинарски производи;

- кое го задоволува квалитетот и другите услови за стандардно семе, според прилог 2 од овој правилник и

- кое е предмет на официјална постконтрола на терен преку земање на примероци за утврдување на идентитетот и чистотата на сортата.

Член 5 Трговија со предосновно семе и неконечно сертифицирано семе

По исклучок на одредбите од член 4 од овој правилник, може да се тргува и со:

а) предосновно семе, доколку:

- е произведено директно од селекционерот односно одржувачот на сортата или е произведено во негово име и за негова сметка;

- органот за сертифицирање со официјален преглед утврдил дека предосновното семе ги исполнува условите за сертифицирање како основно семе, од прилог 1 и 2 од овој правилник;

- семето е спакувано и оригинално затворено согласно одредбите на овој правилник и

- пакувањата се означени со официјална етикета, на која се наведени податоците од прилог 4 точка 1, кој е составен дел на овој правилник;

- б) неконечно сертифицирано семе е доколку се тргува со намена да се подготви за пазар, а е во согласност со одредбите од овој правилник.

Член 6 Исклучоци во поглед на 'ртливоста

(1) По исклучок на одредбите од член 4 и член 5 од овој правилник, официјално се сертифицира и се пушта во трговија семе од категоријата на предосновно и основно семе, иако не ги исполнува условите во поглед на 'ртливост од прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

(2) По исклучок на одредбите од член 4 од овој правилник, официјално се сертифицира и се пушта во трговија до првиот примател семе од категоријата на основно семе и сертифицирано семе, иако официјалниот преглед со кој се утврдува дали семето одговара на условите за 'ртливост од прилог 2, се уште не е завршен.

(3) Во случаите од став 1 и 2 од овој член, органот за сертифицирање може да издаде етикети согласно член 20 од овој правилник, кога е приложен привремен аналитички извештај за квалитетот на семето и доколку е наведено името и адресата на првиот примател на семето.

(4) Пакуваното семе од став 1 од овој член, снабдувачот треба да го означи со дополнителна етикета која ги содржи следниве податоци:

- моментална 'ртливост на семето;

- лично име и адреса на постојан или привремен престој, или фирма и седиште на снабдувачот и

- број на партија на семето.

(5) Одредбите од овој член не важат за семе увезено од други држави.

Член 7 Национална сортна листа

(1) Официјалното сертифицирање и трговија може да се врши со сорти на градинарски растенија кои ги исполнуваат условите за упис и се запишани во националната сортна листа.

(2) За семе од сорти на градинарски растенија кои се во постапка за запишување во националната сортна листа може да се врши официјално сертифицирање, односно трговија со семето.

(3) За сите други сорти градинарски растенија, кои не ги исполнуваат условите од став 1 и 2 од овој член, треба да се бара согласност од Управата.

II. ПРОИЗВОДСТВО НА СЕМЕ

Член 8

Пријавување на семенски посеви

(1) Снабдувачот го пријавува семето за официјално сертифицирање до органот за сертифицирање и до Управата со пријава, на образец бр. 1 даден во прилог 5 кој е составен дел на овој правилник.

(2) Пријавата ги содржи најмалку следниве податоци за:

- снабдувачот: лично име и адреса на постојан или привремен престој или фирма и седиште на снабдувачот и негов единствен регистарски број;

- производителот, кога тој произведува семе во име и за сметка на снабдувачот: лично име и адреса на постојан или привремен престој или фирма и седиште на производителот;

- место на производство;
- земјиштето на кое е засеан семенскиот посев: површина и број на парцелата (катастарски број), како и микротопоним за земјиштето;

- предходни посеви на земјоделски растенија на земјиштето;

- потекло на употребеното семе за семенскиот посев;

- дата на сеидбата и

- количество на засеано семе

(3) Снабдувачот кон пријавата треба да приложи копии од документи со кои се докажува потеклото на употребеното семе. Доколку снабдувачот употреби семе кое сам го произвел, доволна е копија од официјалниот сертификат за неконечно сертифицирано семе, која ја издава органот за сертифицирање во согласност со член 15 од овој правилник.

(4) Рокот за пријавување на семенскиот посев за официјално сертифицирање за секоја година е:

- до 15 април за градинарски растенија, кои се сеат во пролет,

- до 15 октомври за градинарски растенија, кои се сеат во есен.

Член 9

Плодоред

(1) Парцелата е соодветна за производство на семенски посев за одделен вид, односно сорта на градинарски растенија, доколку на неа најмалку три предходни вегетациони периоди не биле посеани растенија од ист вид.

Член 10

Изолација

(1) Семенскиот посев од видови на градинарски растенија кои се опрашуваат на друг начин (туѓооплодни), треба да е оддалечен од посеви од ист вид и сорта кои се извори на цветен полен, за да се спречи несаканото опрашување на семенскиот посев.

(2) Семенскиот посев од самооплодните видови на градинарски растенија, треба да е оддалечен со препрека или простор од другите посеви на градинарски растенија, за да се спречи механичкото мешање на семењата за време на жетвата.

(3) Условите за изолација на семенските посеви на градинарските растенија се наведени во прилог 1 точка 1.1. кој е составен дел од овој правилник.

Член 11

Заплевеност

Доколку органот за сертификација утврди дека семенскиот посев е толку многу заплевен што на него не е можно производство на семе кое ќе одговара на условите од овој правилник, официјално не се сертифицира.

Член 12

Здравствена состојба

(1) Условите во поглед на здравствена состојба на семенските посеви на градинарски растенија се наведени во прилог 2 табела 2. 2 кој е составен дел од овој правилник.

(2) Покрај условите пропишани со овој правилник, градинарските растенија треба да ги исполнуваат и условите предвидени со прописите за здравје на растенијата.

Член 13

Идентитет и чистота на сортата

(1) Семенскиот посев во поглед на идентитетот и чистота на сортата, треба да ги исполнува условите од прилозите 1 и 2 од овој правилник.

(2) Одредбите од став 1 на овој член важат и за семе од самооплодните линии.

(3) За идентитетот и чистотата на сортата кај семето од хибридите, треба да важат истите карактеристики вклучувајќи ја и машката стерилност односно обновување на плодноста.

Член 14

Стручна контрола на семенските посеви

(1) Органот за сертифицирање по прием на пријавата од член 8 од овој правилник, врши преглед на семенскиот посев на полето. Прегледот се врши во фаза која овозможува точна проценка за исполнување на условите пропишани со овој правилник.

(2) Кај сите градинарски растенија, треба да се извршат најмалку два прегледа на поле за секој семенски посев.

(3) Кај семенскиот посев наменет за производство на хибридни сорти треба да се извршат најмалку три прегледа на поле. Првиот преглед треба да се изврши пред цветањето, вториот на почетокот и третиот на крајот од цветањето.

(4) Големината, бројот и распоредувањето на контролните единици, како и методите за вршење на стручна контрола при производството на семенските посеви по кои се вршат прегледите на поле, дадени се во прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

(5) Покрај методите од став 4 на овој член, на барање на производителот, прегледите на поле можат да се вршат и според методите на Организацијата за економска соработка и развој (во понатамошниот текст: OECD шеми).

Член 15

Сертификација на семе кое не е конечно сертифицирано

(1) Органот за сертифицирање, по завршениот последен преглед на семето на поле согласно член 14 од овој правилник, составува записник на образец 2 даден во прилог 6 кој е составен дел од овој правилник.

(2) Доколку, со прегледите на поле се утврди дека семенскиот посев ги исполнува условите утврдени со овој правилник, на барање на снабдувачот, органот за сертифицирање му издава сертификат за извршена стручна контрола на семенски посев.

Член 16

Конечна официјална сертификација за извршена стручна контрола

(1) Органот за сертифицирање, конечно официјално го потврдува семето како сертифицирано семе од градинарски растенија произведено надвор од државата, согласно член 30 од Законот.

(2) Органот за сертифицирање на барање на снабдувачот, конечно го сертифицира семето произведено во земјата, со издавање на сертификат за извршена стручна контрола на семенски посев, на образец 3, даден во прилог 7 кој е составен дел на овој правилник. Сертификатот ги содржи податоците од прилог 4 за соодветната категорија во согласност со член 4 од овој правилник, доколку:

- за наведеното семе бил извршен преглед на поле;
- семето ги исполнува условите за соодветна категорија на семе од прилог 1 кој е составен дел на овој правилник и
- со официјален преглед утврдено е дека се исполнети условите од прилог 2 за истата категорија.

III. ПОДГОТВУВАЊЕ НА СЕМЕТО ЗА ТРГОВИЈА

Член 17

Партија и земање на мостри од семето

(1) Снабдувачот го пријавува земањето на мостри и пакувањето на партијата семе. Најголема маса на партија семе е наведена во прилог 3. Пријавата за земање на мостри посебно се поднесува на образец 4 даден во прилог 8 кој е составен дел на овој правилник.

(2) Пријавата ги содржи најмалку следните податоци за:

- снабдувачот: лично име и адреса на постојан или привремен престој или фирма и седиште на снабдувачот и негов единствен регистарски број;
- место на кое се земаат мострите од семето;
- вид, сорта и категорија на семиња од градинарски растенија;
- партија на семето од кое се земаат мострите и
- количество на семето и начин на негово пакување.

(3) Мострите за анализа на квалитетот на семето официјално ги зема органот за сертификација од уште неспакуваната и затворена хомогена партија на семе, кој ја запечатува после земање на мострите. Доколку семето е веќе затворено и е означено под официјален надзор, мострите за анализа на квалитетот на семето се земаат од спакуваната партија на семе.

(4) На органот за сертифицирање треба да му се овозможи пристап до секоја единица на пакување во партијата семе.

(5) Начинот на земање мостри и вршење на анализа на квалитет на семето, се врши според методите од Меѓународната организација за тестирање на семето (ISTA) или методите пропишани од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, согласно член 8 став 10 од Законот.

Член 18

Конечна сертификација на семето

(1) Конечно официјално сертифицирање на семето се врши доколку се утврди дека семето во поглед на квалитет ги исполнува условите од прилог 1 и 2 од овој правилник за што се издава сертификат на образец бр. 5 даден во прилог 9 кој е составен дел од овој правилник.

(2) Органот за сертифицирање, конечно официјално ќе го потврди семето кога врз основа на анализите од член 17 на овој правилник, кои ги направил сам или официјална лабораторија под официјален надзор, ќе утврди дека семето во поглед на квалитетот, ги исполнува условите од прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

IV. ТРГОВИЈА СО СЕМЕ

Член 19

Основни услови за трговија со семе

Со основно семе, сертифицирано семе и стандардно семе, може да се тргува само со хомогени партии и затворени пакувања, кои согласно член 21, 22, 23, 24 и 25 од овој правилник имаат соодветен систем на затворање и означување.

Член 20

Официјални етикети, етикети на снабдувачот и OECD етикети

(1) Семето со кое се тргува се означува со официјални етикети кои ги издава органот за сертификација за партијата семе кое ги исполнува условите од овој правилник.

(2) Официјалните етикети се со:

- бела боја со виолетова дијагонална линија, за предосновно семе;
- бела боја, за основно семе;
- сина боја, за сертифицирано семе
- сива боја, за неконечно сертифицирано семе и
- портокалова боја, за семе на сорти кои се во по-стапка за запишување во националната сортна листа.

(3) Етикета на снабдувачот за стандардно семе, која не е официјална, е со темно жолта боја.

(4) Официјалните етикети се означени со сериски броеви. Најмали димензии на официјалната етикета е 110 mm x 67 mm.

(5) По исклучок на одредбите од став 1 од овој член, пакувањата на стандардното семе и малите ЕУ пакувања категорија сертифицирано семе можат да се означат со етикета од снабдувачот или со жиг или се печатат на самото пакување. Бојата на етикетата од снабдувачот за одделната категорија семе е иста како и бојата на официјалната етикета од став 2 и 3 од овој член. Органот за сертификација врши проверка на содржината и формата на етикетата односно на жигот или на печатите пред првата употреба.

(6) Освен кај малите ЕУ пакувања на стандардното семе, секогаш треба да се одвојат пропишаните податоци од другите податоци на етикетата или на пакувањето.

(7) За секоја партија семе се издава сертификат за официјална сертификација на семето, кој ги содржи најмалку податоците кои се наведени на официјалната етикета.

(8) На посебно барање на снабдувачот и доколку се исполнети условите во согласност со OECD шемите за сертификација, се издава OECD етикета и OECD сертификат за идентитетот и чистотата на сортата.

(9) Податоците кои треба да се отпечатени на етикетите, односно жигот или печатот се наведени во прилог 4.

Член 21

Пакување и затворање

(1) Пакувањата на основното семе и сертифицираното семе, освен за малите ЕУ пакувања, се официјално оригинално затворени или оригинално затворени под официјален надзор, така што не можат да се отворат без да се оштети системот за затворање или да се оштети официјалната етикета или пакувањето.

(2) Системот за затворање, освен за малите ЕУ пакувања, на пакувањата на семето од став 1 на овој член, е со прицврстена официјална етикета или прицврстена официјална пломба за да гарантира оригиналност на затворањето. Оригиналноста на затворањето е обезбедена и со употреба на поинаков систем на затворање кој не може повторно да се употреби.

(3) Пакувањето, освен малите ЕУ пакувања, не може повторно да се затвори, освен под официјален надзор. Доколку пакувањата се повторно затворени, на официјалната етикета се запишува датумот на повторното затворање и органот кој го одобрил повторното затворање.

(4) Пакувањата на стандардното семе и малите ЕУ пакувања се затвораат така што да не е возможно нивно отворање без оштетување на системот на затворање или оштетување на етикетата или пакувањето.

(5) Етикетите односно сертификатите за официјално сертифицирање на семето важат до крај на следната сеидбена сезона.

(6) По изминување на рокот од став 5 на овој член, на барање на снабдувачот се врши повторна анализа за квалитет на семето најмалку на 'ртливоста и семето доколку сеуште ги исполнува пропишаните услови, дополнително се означува со етикети согласно прилог 4 од овој правилник.

7) Одредбите од став 5 и 6 од овој член не важат за стандардното семе и за малите ЕУ пакувања од сертифицирано семе.

Член 22

Мали пакувања

Мали ЕУ пакувања се пакувања на семе од градинарски растенија кои содржат максимум нето маса од:

а) 5 кг семе на мешункасти растенија: грав, грашок, боранија и бакла;

б) 500 гр за: кромид, маргаритка, шпаргла, црн корен, блитва, цвекло, репки, лубеница, тиква печенка, тиква (тиквица и маслодајна тиква), морков, ротквица, спанаќ и мотовилец,

в) 100 гр за сите останати видови на градинарски растенија и

г) мало пакување за шеќерна пченка и пуканки е пакување на семе до 500гр.

Член 23

Затворање и означување под официјален надзор

(1) По исклучок од член 21 став 1 од овој правилник, на барање на снабдувачот, за тековната година може да му се одобри сам, оригинално да го затвори и означи пакувањето на семето со официјалните етикети, доколку снабдувачот обезбеди стручно оспособено лице кое е непосредно одговорно за означување на семето со официјални етикети.

(2) Снабдувачите на кои им е одобрено затворање и означување согласно став 1 на овој член им се обезбедува официјален надзор кога семето оригинално ќе се затвара и означува со официјалните етикети, така што стручниот работник за сертифицирање непосредно ќе го надгледува официјалното означување на семето кај најмалку 5% од партиите на семето.

Член 24

Означување

(1) Пакувањето на основното семе и сертифицираното семе, освен малите ЕУ пакувања, треба да е означено така што на надворешната страна да има прицврстена официјална етикета која не била предходно употребена. При прозирна амбалажа, доколку етикетата е на внатрешната страна, таа мора да биде јасно видлива и читлива. Доколку се употребува етикета со врвка, нејзиното прицврстување треба да е обезбедено со официјална пломба.

(2) При пакување на семето може да се употребуваат официјални самолепливи етикети кои треба да се прицврстени така што нивното отстранување или замена да не е можно без видливо оштетување на етикетата или пакувањето.

(3) По исклучок на став 1 од овој член, пропишаните податоци од официјалната етикета може да се печатат директно на пакувањата на семиња од градинарски растенија од сите категории на основно семе и сертифицирано семе, кои не можат да се избришат. Органот за сертификација води евиденција за количините семе означени на овој начин.

(4) Секое пакување треба да содржи етикета од снабдувачот со истата боја како што е официјалната етикета и на него треба да се наведени најмалку податоците од точка 2 алинеа 2 и 3 од прилог 4. Етикетата на снабдувачот треба да е изработена така да не може да се замени со официјалната етикета. Етикета на снабдувачот не е потребна, доколку податоците се отпечатени на пакувањето и не можат да се избришат или е употребена самолеплива етикета или етикета од материјал кој не се кине.

(5) Со семињата од градинарски растенија кои не ги исполнуваат сите услови во поглед на квалитет согласно овој правилник или доколку сортата не е запишана во националната сорта на листа може да се тргува, ако се означени на следниот начин:

- пакувањето на семе од градинарски растенија кое не ги исполнува сите услови во поглед на квалитет од овој правилник треба да е означено со етикета за соодветна категорија на семето;

- пакувањето на семе од градинарски растенија на кои сортата не е запишана во националната сорта на листа треба да е означено со етикета со кафеава боја и

- пакувањата семе од алинеа 1 и 2 на овој став треба дополнително да се означат и да е наведен следниот текст: "Семето не ги исполнува пропишаните услови за категорија".

(6) Малите ЕУ пакувања на надворешната страна треба да имаат етикета од снабдувачот на која се отпечатени или со втиснат жиг се наведени податоците од прилог 4 од овој правилник. Кај просирните пакувања етикетата може да е на внатрешна страна, под услов да е јасно видлива и читлива.

(7) Малите ЕУ пакувања на етикетата од снабдувачот на која се отпечатени или со втиснат жиг се наведени пропишаните податоци, мораат да имаат сериски број.

Член 25

Снабдувач на стандардно семе

(1) Снабдувачот кој сам пакува и етикетира стандардно семе, кое е наменето за трговија, треба да:

(а) го извести органот за сертификација кога ќе почне и ќе заврши пакувањето, затворањето и етиктирањето на стандардното семе;

(б) води евиденција за сите партии на стандардно семе, да ја чува евиденцијата најмалку за три претходни години и да ја даде на увид на органот за сертификација;

(в) му даде на органот за сертификација на располагање мостри стандардно семе од сорти, за кои не е обавезен одржувачот да ги одржува, од најмалку две претходни години и

(г) земе мостри од секоја партија семе наменета за трговија, и мострата ја даде на располагање на органот за сертифицирање за најмалку три предходни години.

(2) Одредбите од став 1 точка (г) на овој член се однесуваат за снабдувачи кои сами произведуваат семе.

(3) Снабдувачот, кој пакува и етиктира мали ЕУ пакувања сертифицирано семе, треба да води евиденција за сите партии сертифицирано семе, кои ги употребил при пакувањето.

Член 26

Трговија со семе за органско производство

(1) Семето за органско производство на градинарски растенија, освен условите од овој правилник треба да ги исполнува и условите од прописите за органско производство на градинарски растенија.

(2) Пакувањата од семето од став 1 на овој член треба да е означено дека е за органско производство и на етикетата на снабдувачот да пишува "органско производство".

Член 27

Евиденција на увезеното семе

Управата води евиденција за увезени семиња од градинарски растенија врз основа од копијата од решението на фитосанитарниот инспектор за дозволен увоз на семето. За секоја увезена партија семе со маса поголема од 5 kg кај мешункасти растенија (грав, грашок, боранија и бакла); за маса поголема од 500 gr (кромид, маргаритка, шпаргла, црн корен, блитва, цвекло, репки, лубеница, тиква, пченка, тиквица, морков, ротквица, спанаќ и мотвилец); за маса поголема од 100 gr (за сите видови останати градинарски растенија) и за маса поголема од 500 gr (шекерна пченка и пуканки), Управата води евиденција што ги содржи најмалку следните податоци:

- вид;
- сорта;
- категорија;
- држава на производство на семето и орган за сертифицирање;
- држава извозничка;
- увозник и
- количество на семе.

Член 28

Постконтрола

(1) За проверка на соодветноста на семето кое официјално се сертифицира односно, кое се става во трговија во Република Македонија согласно овој правилник, официјално се земаат мостри за постконтрола за одредување на идентитетот и чистота на сортата, како и за здравствената состојба.

(2) Органот за сертификација зема мостри од:

- сите партии на семе од категоријата на предосновно семе и основно семе и
- дел од партиите семе од сертифицирано и стандардно семе.

Органот за сертификација сам утврдува колку и од каде ќе земе мостри.

(3) Надлежниот инспектор зема мостри од одреден дел на партии семе кое е пуштено во трговија.

(4) Бројот на мострите од категоријата на сертифицирано семе, стандардно семе од став 2 алинеа 2 на овој член во постконтролата изнесува од 5% до 20% од сите партии на семе.

(5) Бројот на мострите на семето секоја година се прилагодува според резултатите од постконтролата на семињата од градинарските растенија од предходната година, и тоа:

Број на мострите на семето за постконтрола во претходната година, кое не ги исполнува условите од овој правилник	Најмал број на проверки за постконтрола на семето во тековната година
Помалку од 0,5%	5%
0,5% - 3,0%	10%
Повеќе од 3,0 %	20%

(7) По исклучок на став 6 на овој член, постконтролата се врши за сите мостри од категоријата на сертифицирано семе, доколку семето е произведено во Република Македонија.

(8) Со постконтролата се проверуваат сите мостри на семето од селекционерот, на оние особини кои можат да ја потврдат соодветноста со резултатите од пробите на различност, хомогеност и постојаност на сортата и морфолошкиот опис на сортата. Доколку резултатите во поглед на идентитетот и чистота на сортата се негативни, семето произведено од селекционерот не се сертифицира и на снабдувачот му се укажува дека мора семето целосно или дел од семето да го повлече од трговија.

(9) За вршење на постконтрола се спроведува постапка за вршење на постконтрола на семето пропишана од Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија, согласно член 33 став 7 од законот.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 29

Престанување на важење на прописите

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат одредбите кои се однесуваат на градинарски растенија од Правилникот за начинот за вршење на стручна и здравствена контрола над производството на земјоделско семе ("Службен весник на СРМ" бр. 13/76) и Правилникот за квалитет на семето на земјоделски растенија ("Службен лист на СФРЈ" бр. 47/87, 60/87, 37/88, 55/88 и 81/89).

Член 30

Влегување во сила на правилникот

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 08-5478-4
8 мај 2007 година
Скопје

Министер,
Ацо Спасеноски, с.р.

Прилог 1

УСЛОВИ ЗА СЕМЕНСКИ ПОСЕВИ НА ГРАДИНАРСКИ РАСТЕНИЈА**1.0 Методи за вршење на стручна контрола на градинарски растенија****A. Едногодишни градинарски растенија**

Кај едногодишните градинарски растенија задолжителни се најмалку два прегледа.

Со првиот преглед се утврдува потеклото на семето, засеаната површина, сортната чистота, здравствената состојба, заплебеноста, изедначеноста на посевот, просторната изолација и на снабдувачот му се даваат одредени препораки.

Со вториот преглед се проверуваат податоците од првиот преглед и повторно се утврдува сортната чистота, здравствената состојба, заплебеноста, се дава процент на приносот на недоработено семе и на снабдувачот му се даваат препораки за отстранување на нетипичните растенија и начинот на прибирање на семето.

Грашок, грав, ситен грав, бакла и боранија

Првиот преглед се врши во време на цветањето, а вториот во технолошката зрелост на мешунката.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2

Домат, пиперка и патлиџан

Првиот преглед кај домотот се врши во време на почетокот на зреењето на плодовите од првата цветна китка, кај пиперката во време кога 2-3 плода се во технолошка зрелост, а кај патлиџанот во време на почетокот на технолошката зрелост на плодовите.

Вториот преглед кај домотот се врши во фаза на технолошка зрелост, кај пиперката во фаза на физиолошка зрелост и кај патлиџанот во фаза на физиолошка зрелост на плодовите.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Краставица, диња, лубеница, тиква и тиквичка

Првиот преглед кај краставицата, дињата, лубеницата, тиквата и тиквичката се врши во фаза на технолошка зрелост на плодовите.

Вториот преглед во фаза на физиолошка зрелост.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Салата, ендивија и цикорија

Првиот преглед кај салатата се врши во фаза на оформена главица, а кај ендивијата и цикоријата во фаза на технолошка зрелост.

Вториот преглед кај салатата, ендивијата и цикоријата во фаза на цветење.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторна изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Спанаќ, зеље и лобода

Првиот преглед се врши во фаза на развиена лисна розета, а вториот во време на цветење.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторна изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното, прилог 2 табела; 2.2.

Репка и репичка

Првиот преглед се врши во време на технолошка зрелост, а вториот во време на цветење.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Б. ДВЕГОДИШНИ ГРАДИНАРСКИ РАСТЕНИЈА

Кај двегодишните градинарски растенија задолжителни се три прегледи.

Првиот преглед се врши во фаза на формирани изводници. Со него се утврдува идентитетот и чистотата на сортата, начинот на приготвување на изводниците за презимување и здравствената состојба.

Вториот преглед се врши втората година во фаза на развиена лисна маса и формирање на цветни стебла и се утврдува просторната изолација.

Третиот преглед се врши во фаза на цветење до восочна зрелост на семето, се утврдува здравствената состојба и се дава проценка на очекуваното недоработено семе.

Морков, цвекло, магданос, пашканат, блитва и гевеиз

Првиот преглед се врши во првата година во фаза на формирање на корен и корениште.

Вториот преглед се врши втората година во фаза на формирање на лисна маса.

Третиот преглед се врши во фаза на цветење до почетокот на восочна зрелост на семето.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Кромид и праз

Првиот преглед се врши првата година кога луковичите се потполно оформени.

Вториот преглед се врши во фаза на формирање на лисна маса и цветни стебла.

Третиот преглед се врши во фаза на цветање до восочна зрелост на семето.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Зелка, кељ, карфиол, брокола, алабаш

Првиот преглед кај, зелката, кељот, броколата, карфиолот и алабашот се врши во фаза на формирање главици.

Вториот преглед се врши втората година во фаза на формирани цветните стебла.

Третиот преглед се врши во фаза на цветење до восочна зрелост на семето.

Посевот нема да се одобри за семенски ако:

- сортната чистота е под дозволеното во прилог 1 точка 1.2;
- просторната изолација е под дозволеното во прилог 1 точка 1.1;
- здравствената состојба на растенијата е над дозволеното во прилог 2 табела 2.2.

Останати видови од член 2

Во производство на семе од останатите едногодишни и повеќе годишни градинарски растенија задолжителен е онолкува број на прегледи со кои може да се утврдат условите од прилог 1, точка 1.0, 1.1 и 1.2 од овој правилник.

Здравствената состојба, идентитетот и сортната чистота односно чистотата на видот на семенските посви кај градинарските растенија се утврдува со детален преглед на мострите на контролната единица од 100 м².

Кај градинарските растенија, за контролна единица на рамномерни растојанија, без одбирање во правец на дијагонални линии на семенската парцела до 1 ха се земаат 100-200 растенија, на парцела од 5-10 ха се земаат 500-600 растенија. За секој нареден ха бројот на растенија се зголемува за 50.

1.1 Изолација во метри

Семенскиот посевот на градинарските растенија треба да ги задоволува минималните стандарди што се однесуваат на просторната оддалеченост од соседните извори на полн што може да резултира со непосакувано туѓо опрашување.

A. *Beta vulgaris*

1. од било кој извор на полн од родот *Beta* кој не е наведен подолу: 1.000 м

2. од извор на полн од сорти од истиот подвид кои припаѓаат други сорти:

(а) за основно семе: 1000 м

(б) за сертифицирано семе: 600 м

3. од извори на полн од сорти од истиот подвид кои припаѓаат на иста сорта:

(а) за основно семе: 600 м

(б) за сертифицирано семе: 300 м

B. *Brassica*

1. од извори на туѓ полн од видови од родот *Brassica* кои можат да предизвикаат изродување на сортите од видот *Brassica*:

(а) за основно семе: 1000 м

(б) за сертифицирано семе: 600 м

2. од други извори на туѓ полн кои лесно се вкрстуваат со сортите од видот *Brassica*:

(а) за основно семе: 500 м

(б) за сертифицирано семе: 300 м

B. Цикорија

1. од други видови од истиот род или подвидови 1000 м

2. од друга сорта на индустриска цикорија:

(а) за основно семе: 600 м

(б) за сертифицирано семе: 300 м

Г. Други видови

1. од извори на туѓ полн кој може да предизвика изродување на сортите од другите видови како резултат на вкрстено опрашување:

(а) за основно семе: 500 м

(б) за сертифицирано семе: 300 м

2. од други извори на туѓ полн кои можат да се вкрстат со сорти од други видови како резултат на вкрстено опрашување:

(а) за основно семе: 300 м

(б) за сертифицирано семе: 100 м

Овие растојанија можат да се намалат доколку има доволно заштита (дрвореди, високи растенија) од било какво непожелно опрашување.

Г. Кај самооплодните градинарски растенија пожелно е да има просторна изолација најмалку 10 метри, како не би дошло до механичко мешање на семето од видовите односно сортите.

1.2. Сортна чистота

Најголем број на дозволени растенија (во %) кои очигледно не припаѓаат на сортата, во семенскиот посев кај градинарските растенија, не смее да надминува:

Вид	основно семе	сертифицирано семе
Присуство на други видови/сорти	0,10	0,25
Присуство на нетипични растенија од иста сорта		
1. Домати, пиперка, патлиџан	0,50	2,00
2. Краставица, диња, лубеница	1,00	3,00
3. Тиква, тиквичка	1,00	3,00
4. Кромид, праз, лук	1,00	3,00
5. Грашок, бакла	1,00	2,00
6. Грав, ситен грав	1,00	2,00
7. Зелка, кел	0,50	2,00
8. Репка, репичка	0,50	2,00
9. Цвекло, блитва	1,00	2,00
10. Морков, магданос, спанаќ	1,00	5,00
11. Други видови растенија	1,00	5,00

Прилог 2

УСЛОВИ ЗА КВАЛИТЕТ НА СЕМОТО

Семето треба да ги исполнува следните услови во поглед на: аналитичка чистота, ртливост, влага и присутност на семиња од други видови.

Табела 2.1 Услови за квалитет на семе од градинарски растенија:

Вид	Категорија	минимална ртливост во %	аналитичка чистота		Максимална количина на влага во семето ⁶ во %	Други услови
			Минимална аналитичка чистота ^а Во %	Максимална содржина на семе од други видови во %		
1	2	3	4	5	6	7
<i>Allium cepa</i>	О					
Кромид	С	70	97	0,5	13	
	СТ					
<i>Allium porrum</i>	О					
Праз	С	65	97	0,5	13	
	СТ					
<i>Anthriscus cerefolium</i>	О					
Маргаритка	С	70	96	1	13	
	СТ					
<i>Apium graveolens</i>	О					
Геревиц	С	70	97	1	13	
	СТ					
<i>Asparagus officinalis</i>	О					
Шнапрна	С	70	96	0,5	13	
	СТ					
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	О					
Блитва	С	50 ^{*1}	97	0,5	15	^{*6}
	СТ					

<i>Beta vulgaris</i> var. <i>conditiva</i> Цвекло	О С СТ	70 ¹⁺⁵	97	0,5	15	*6
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>acephala</i> <i>Лиснати кел</i>	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i> <i>Карфиол</i>	О С СТ	70	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> L. var. <i>botrytis</i> Брокола	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>oleracea</i> <i>Кел пупчар</i>	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> <i>Главасти кел</i>	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> Convar. <i>capitata</i> var. <i>alba</i> Бела зелка	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> Convar. <i>capitata</i> var. <i>rubra</i> Црвена зелка	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>acephala</i> var. <i>gongylodes</i> <i>Алабаш</i>	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica pekinensis</i> Кинеска зелка	О С СТ	75	97	1	10	
<i>Brassica rapa</i> Репка	О С СТ	80	97	1	10	
<i>Capsicum annuum</i> Пиперка	О С СТ	65	97	0,5	13	
<i>Cichorium endivia</i> Ендивиа	О С СТ	65	95	1	13	
<i>Cichorium intybus</i> (радик-цикориа)						
<i>Коренаста цикорија,</i> <i>Листната цикорија</i>	О С СТ	65	95	1	14	
Цикорија	О С	80	97	1	14	
<i>Cucumis sativus</i> Краставица	О С СТ	80	98	0,1	13	
<i>Cucurbita maxima</i> Тиква печенка	О С СТ	80	98	0,1	13	
<i>Citrullus lanatus</i> Лубеница	О С СТ	75	98	0,1	13	

<i>Cucumis melo</i> Динја	О С СТ	75	98	0,1	13	
<i>Cucumis sativus</i> Корнишони	О С СТ	80	98	0,1	13	
<i>Cucurbita maxima</i> , Тиква печенка	О С СТ	80	98	0,1	13	
<i>Cucurbita pepo</i> тиква						
Тиква печенка	О С СТ	75	98	0,1	13	
Маслодајна тиква	О С	80	98	0,1	13	
<i>Cynara cardunculus</i> Артичока	О С СТ	65	98	0,5	13	
<i>Daucus carota</i> Морков	О С СТ	65	95	1	13	
<i>Foeniculum vulgare</i> Анасон	О С СТ	70	96	1	12	
<i>Lactuca sativa</i> Салата	О С СТ	75	95	0,5	13	*6
<i>Lycopersicon lycopersicum</i> Домат	О С СТ	75	97	0,5	13	
<i>Petroselinum crispum</i> Магданос	О С СТ	65	97	1	13	
<i>Phaseolus coccineus</i> Ситен грав	О С СТ	80	98	0,1	16 ¹²⁺³	
<i>Phaseolus vulgaris</i> Грав, боранија	О С СТ	75	98	0,1	16 ¹²⁺³	*6
<i>Pisum sativum</i> грашок	О С СТ	80	98 ¹	0,1	16 ¹²⁺³	*6
<i>Raphanus sativus</i> Репичка	О С СТ	70	97	1	13	
<i>Scorzonera hispanica</i> Црн корен	О С СТ	70	95	1	13	
<i>Solanum melongena</i> Патлџан	О С СТ	65	96	0,5	12	
<i>Spinacia oleracea</i> Спанак	О С СТ	75	97	1	13	
<i>Valerianella locusta</i> Мотовилец	О С СТ	65	95	1	13	
<i>Vicia faba</i> Бакла	О С СТ	80	98	0,1	16 ¹²⁺³	
<i>Zea mays</i> Шеќерна пченка и пуканки	О С СТ	90	98	0,5	14	

ОБЈАСНУВАЊЕ НА ФУСНОТИТЕ ВО ПРИЛОГ 2,
ТАБЕЛА 2.1:

*а сортната чистота се проверува при прегледи на семенски посеви на поле, во согласност со условите од прилог 1;

*б содржината на влага се одредува во мострите на семе земени по случаен избор и доколку постои сомнеж дека најголемата содржина на влага е пречекорена.

*1 Вредностите кои се наведени во колона 4 не смеат да содржат семе од сточен грашок (*Pisum sativum*)

*2 Важи само за основно семе: семето треба да биде сместено во ладни и проветрливи магацини, најголема дозволена влага е до 20%

*3 Важи само за сертифицирано и стандардно семе: треба да биде сместено во ладни и проветрливи магацини, најголема дозволена влага е до 18%

*4 семенско клубенче;

*5 При моногермно семе ртливоста мора да биде најмалку 90%, при полигермно семе најмалата ртливост треба да биде како во колона 3

*6 Условите за здравствената состојба се дадени во табела 2.2 од овој прилог.

Ознаки за категории на семето:

О - основно семе

С - сертифицирано семе;

СТ - стандардно семе.

Други услови за квалитет на семето кај градинарските растенија

а) Услови за луковици на кромид (*Allium cepa* L.)

Големината на партија семе изнесува најмногу 10 тона. Луковиците на кромид добиени од семе што служат како семенски материјал за натамошно производство се распоредуваат со сотирање на луковиците (арпацик) според јадрината (пречникот) на главицата на три групи (калибражи) и тоа: прва: со пречник на главицата 6 до 15 мм ситен арпацик, со толеранции $\pm 3\%$;

втора: со пречник на главицата 16 до 22 мм среден арпацик, со толеранција $\pm 3\%$

трета: со пречник на главицата 23 до 30 мм крупен арпацик, што служи за производство на млад зелен кромид за консумација, со толеранции $\pm 3\%$

Во ситен арпацик од прва група може да се наоѓат главици со механички оштетувања, прортени главици, главици без обвивна лушпа и туѓи примеси вкупно до 3%, во среден арпацик од втората група до 4% и крупен арпацик од третата група до 5%.

2. Услови во поглед на здравствената состојба на градинарските растенија:

Табела 2.2

Вид / штетени организми	Категорија	Пропишана вредност *1 (%)	Гранична вредност *2 (%)
1	2	3	4
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>conditiva</i>			
(<i>Phoma betae</i> , <i>Fusarium</i> spp.)		20	H
<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>vulgaris</i>			
(<i>Phoma betae</i> , <i>Fusarium</i> spp.)		20	H
<i>Lactuca sativa</i>			
Salaten mozaik virus		H	1
(<i>Botrytis</i> spp.)		10	H
<i>Phaseolus vulgaris</i> L.			
(<i>Colletotrichum lindemuthianum</i>)		1	5
жив (<i>Acanthoscelides obtectus</i>) во 400 г семе		H	0
<i>Pisum sativum</i>			
(<i>Ascochyta</i> spp.)	O	3	10
	C, CT	5	15
жив (<i>Bruchus pisorum</i>) во 400 г семе		H	0
(<i>Ditylenchus dipsaci</i>) во 300 семки		H	5
<i>Vicia faba</i>			
(<i>Ascochyta fabae</i>)	O	H	1
	C, CT	1	3
жив (<i>Bruchus rufimanus</i>) во 400 г семе		H	0
(<i>Ditylenchus dipsaci</i>) во 300 семки			5

ОБЈАСНУВАЊЕ НА ФУСНОТИТЕ ВО ПРИЛОГ 2,
ТАБЕЛА 2.2

*1 при надминување на пропишаните вредности, семето мора да се третира со соодветно и ефикасно фитопармацевтско средство;

*2 кај надминување на граничните вредности, трговијата со семето не е дозволено;

*3 при штетниците, вредноста се изразува со бројот на штетници во пропишаната мостра;

Н - нема пропишани услови односно гранични вредности.

Кај семе за органско производство на градинарски растенија, пропишаната вредност истовремено е и гранична вредност. Не е дозволено трговија со семе за органско производство ако ја надминува граничната вредност, затоа што семето мора да се третира со фитопармацевтско средство.

Дополнителни услови за здравствената состојба на семето:

(а) Семето од мешункастите растенија не смее да е заражено со следните живи инсекти: *Acanthoscelides obtectus* Sag. *fizolar*, *Bruchus affinis* Froel., *Bruchus atomarius* L., *Bruchus pisorum* L. *grahar* in *Bruchus rufimanus* Boh. *bobar*;

(б) Семето не треба да биде заражено со живи акарини (*Acarina* spp.)

Прилог 3

ПАРТИИ НА СЕМЕ

Најголема маса на партија семе и најмала маса на просечна мостра на семе за анализа на квалитетот

Табела 3.1

Вид	најголема маса на партија семе (kg)	најмала маса на мостра од партија семе (g)
1	3	4
<i>Allium cepa</i>	10.000	25
<i>Allium porrum</i>	10.000	20
<i>Anthriscus cerefolium</i>	10.000	20
<i>Apium graveolens</i>	10.000	5
<i>Asparagus officinalis</i>	20.000	100
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>vulgaris</i>	20.000	100
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>conditiva</i>	20.000	100
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>Botrytis</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemifera</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>sabauda</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> var. <i>alba</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> var. <i>rubra</i>	10.000	25
<i>Brassica oleracea</i> var. <i>acephala</i> var. <i>gongyloides</i>	10.000	25
<i>Brassica pekinensis</i>	10.000	20
<i>Brassica rapa</i>	10.000	20
<i>Capsicum annum</i>	10.000	40
<i>Cichorium endivia</i>	10.000	15
<i>Cichorium intybus</i>	10.000	15
<i>Cichorium intybus</i>	10.000	50

<i>Citrullus lanatus</i>	20.000	250
<i>Cucumis melo</i>	10.000	100
<i>Cucumis sativus</i>	10.000	25
<i>Cucurbita maxima</i>	20.000	250
<i>Cucurbita pepo</i>		
Тиква печенка	20.000	150
Маслодајна тиква	20.000	700
<i>Cynara cardunculus</i>	10.000	100
<i>Daucus carota</i>	10.000	10
<i>Foeniculum vulgare</i>	10.000	25
<i>Lactuca sativa</i>	10.000	10
<i>Lycopersicon lycopersicum</i>	10.000	20
<i>Petroselinum crispum</i>	10.000	10
<i>Phaseolus coccineus</i>	20.000	1000
<i>Phaseolus vulgaris</i>	25.000	1000
<i>Pisum sativum</i>	25.000	1000
<i>Raphanus sativus</i>	10.000	50
<i>Scorzonera hispanica</i>	10.000	30
<i>Solanum melongena</i>	10.000	20
<i>Spinacia oleracea</i>	10.000	75
<i>Valerianella locusta</i>	10.000	20
<i>Vicia faba</i>	25.000	1000
<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>	10.000	300

Кај хибридни сорти од горенаведените видови, минималната маса на мостра може да биде намалена до четвртина од наведената маса. Но моштра мора да има најмалку маса од 5 g. и да се состои од најмалку 400 семки.

Прилог 4

ЕТИКЕТИ И СЕРТИФИКАТИ ЗА ОФИЦИЈАЛНО СЕРТИФИЦИРАЊЕ НА СЕМЕТО

1.Официјална етикета за предосновно семе, основно семе и сертифицирано семе (освен мали ЕУ пакувања)

1.1 Етикетата за предосновно, основно и сертифицирано семе ги содржи следните податоци:

- орган за сертифицирање: држава ,
- вид: македонско и латинско име,
- сорта : име на сортата под кое е запишана во националната сортна листа,
- категорија: за предосновното семе со наведување на бројот на генерацијата до категоријата сертифицирано семе,
- држава на производство:
- број на партија,
- земени моштри: -/- (месец и година),
- маса на пакувањето или број на семки,
- хемиски третирано : име на средството за заштита на растенијата

- правила и стандарди на ЕУ

Кај хибридни сорти или инбрид линиите до името на сортата да се додаде:

- за основно семе: име на компонентата;
- за сертифицирано семе: име на хибридниот

Онаму каде семето е повторно испитувано се обележува со насоката П, со значење за повторно земена моштра исто така треба да биде додадена на бројот на партијата семе. Податокот за повторното испитување на квалитетот на семето се наведува на официјалната етикета, што се додава кон претходно издадената официјалната етикета.

Онаму каде е назначена масата и се употребени пестициди во гранули, грутчести супстанции или други течни додатоци, треба да биде назначена природата на додатоците и приближниот однос помеѓу масата на чистото семе и вкупната маса.

2. Етикета на снабдувачот или содржина на пакувањето за стандардно семе и мали ЕУ пакувања од категоријата сертифицирано семе

2.1. Етикетата на снабдувачот на пакувањата за стандардно семе ги содржи следните податоци:

- име и адреса на снабдувачот одговорен за етикетање или негов идентификационен број (матичен),
- вид: македонско и латинско име,
- сорта: име на сортата под кое е запишана во националната сортна листа,
- категорија: стандардно семе (СТ),
- соодветен број на семето: наведено од страна на снабдувачот,
- година на пакување или на извршување на последната анализа на ртливост: -/- (месец и година),
- маса на пакување или број на семки; не е потребно за мали пакувања до 500 gr.,
- третирано: име на средството за заштита на растенијата,
- правила и стандарди на ЕУ.

2.2 Етикетата на снабдувачот или написот на опаковката за мали ЕУ пакувања од категоријата сертифицирано семе ги содржи следните податоци:

- име и адреса на снабдувачот одговорен за етикетање или негов идентификационен број (матичен),
- вид: македонско и латинско име,
- сорта: име на сортата под кое е запишана во националната сортна листа,
- категорија: сертифицирано семе (С),
- број на партијата,
- година на пакување или на извршување на последната анализа на ртливост: -/- (месец и година),
- маса на пакување или број на семки; не е потребно за мали пакувања до 500 gr.,
- третирано: име на средството за заштита,
- правила и стандарди на ЕУ.

3. Етикета и сертификат за официјално сертифицирање на семето, за неконечно сертифицирано семе, а потекнува од друга земја:

3.1 Етикетата за неконечно сертифицирано семе ги содржи следните податоци:

- орган за сертифицирање: држава,
- вид: македонско и латинско име,
- сорта: име на сортата под кое е запишана во националната сортна листа,
- категорија,
- евидентен број на на парцела или на партијата семе,
- маса на пакувањето или број на семки,
- семето е неконечно сертифицирано

3.2. Сертификатот за официјално сертифицирање на семето за неконечно сертифицирано семе ги содржи најмалку следните податоци:

- органот кој го издал сертификатот - орган за сертифицирање,
- вид: македонско и латинско име,
- сорта: име на сортата,
- категорија,
- број на партијата на употребеното семе за засновање на семенскиот посев и име на државата или држави, кои го сертифицирале семето,
- број на парцелата или број на партијата,
- површина на семенскиот посев на која се однесува сертификатот,
- количина на оженано семе и број на пакувања,
- во случај на сертифицирано семе, број на генерации по основното семе,
- изјава на снабдувачот дека семенскиот посев од каде е собрано семето ги задоволувало сите услови за сертифицирање и онаму каде е можно да се дадат резултати од прелиминарните анализи на семето.

**Прилог 5
Образец 1****ДО**

**Министерството за земјоделство,
шумарство и водостопанство
- Управа за семе и саден материјал
- Овластено правно лице**

ПРИЈАВА бр. ____**За вршење стручна контрола на семенски посеви од градинарски растенија**

1. Снабдувач: _____
име _____ фирма _____
2. Адреса: _____
3. Матичен број (ЕМБ) _____ Регистарски број _____
Тел. _____ Факс _____ Е-маил _____
4. Место на производството: _____
5. Вид _____ Сорта/хиприд _____ Категорија _____
6. Површина ____ (ha) Парцела број ____ Катастарска парцела ____ м.в. ____
7. Предкултура на посевот _____
8. Потекло на употребеното семе (Сертификат број) _____
9. Дата на сеидба _____
10. Количество на посеано семе _____

Дата: _____

Место: _____

Пријавил:

(Име и презиме)

м. п.

**Прилог 6
Образец 2****ЗАПИСНИК Бр. _____****За извршен стручен преглед на семенски посев од градинарски растенија****I Податоци за снабдувачот**

1. Снабдувач _____
2. Адреса _____ Регистарски број _____
3. Место на производство _____

II Податоци за потекло на семето

1. Вид _____
2. Сорта/хибрид _____
3. Категорија на семе _____
4. Потекло на употребеното семе (Број на сертификат) _____

III Податоци за семенскиот посев

1. Површина _____ (ha)
2. Предкултура _____
3. Парцела бр. _____
4. Дата на сеидба _____
5. Фаза на растенијата при прегледот _____
6. Изедначеност и полегнување на посевот _____ (%)
7. Просторна изолација _____ (m)
8. Чистота на сортата _____ (%)
9. Назив на примеси од други видови _____ (%)
10. Заплевеност (бр. плевели) _____ (m²)
11. Здравствена состојба _____
12. Очекуван принос _____ (kg/ha)
13. Вкупна недоработена количина на семе _____ (kg)
14. Препорака за снабдувачот _____
15. Место и дата на прегледот _____

За Снабдувачот

Овластено стручно лице

(име и презиме)_____
(име и презиме)

Прилог 7
Образец 3**Орган кој го издава сертификатот****Број** _____**Датум** _____**Место** _____**СЕРТИФИКАТ Бр. _____****За извршена стручна контрола на произведениот семенски материјал од
градинарски растенија**

1. Снабдувач _____
2. Место - адреса _____
3. Регистерски број во регистерот за снабдувачи _____
4. Вид _____
5. Сорта/хибрид _____
6. Категорија _____
7. Година на производство _____
8. Број и дата на сертификатот на употребеното семе и име на органот кој го издал _____
9. Број на парцелата _____
10. Површина на семенски посевот _____ (ha)
11. Очекуван принос на недоработено семе _____ (kg/ha)
12. Вкупно количество на недоработено семе _____ (kg)

Врз основа на чл. 17 и чл. 59 од Законот за семенски и саден материјал за земјоделски растенија (Сл. Весник на РМ бр. 39/2006) и записникот број _____ од _____ 200__ година за извршена стручна контрола на произведениот семенски материјал се потврдува дека производството на наведениот семенски материјал е извршено под контрола на стручно и овластено лице од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Овластено стручно лице

Име и презиме

**Прилог 8
Образец 4****П Р И Ј А В А Б Р. ____****за земање мостри и за испитување на квалитетот
на семе од градинарски растенија**

1. Снабдувач: лично име и адреса и единствен регистарски број

2. Органот на кој се поднесува пријавата _____

3. Вид _____

4. Сорта _____

5. Категорија _____

6. Година на производство и потекло на семето (за семе од увоз) _____

7. Податоци на партија семе што се пријавува:

Број на партија	Големина на партијата kg	Број на пакувања	Маса на едно пакување kg	Забелешки и други податоци од значење за земањето мостри и испитувањето на семето
1	2	3	4	5

8. Посебни - додатни барања за некои испитувања или за избор на метода за испитување

9. Место, поблиска локација, вид на амбалажата и начинот на складирање на партијата семе што се пријавува _____

Датум на поднесување на пријавата (м.п.)

Пријавил,

(име и презиме)

**Прилог 9
Образец 5****Орган кој го издава сертификатот****Број** _____**Датум** _____**Место** _____**СЕРТИФИКАТ Бр.** _____**За конечно сертифицирано семе**

1. Снабдувач _____
2. Вид _____
3. Сорта/хибрид _____
4. Категорија _____
5. Број на сертификатот за извршена стручна контрола и категорија на семето _____
6. Број и дата на сертификатот за испитани квалитетни својства на семето и број на партија семе _____
7. Број на парцела и површина на семенски посев _____ (ha)
8. Количина на доработено семе _____ (kg)
9. Нето маса на едно пакување _____ (kg)
10. Број на пакувања во партија семе _____
11. Вид на пакување _____
12. Држава на производство _____
13. Година на производство _____
14. Забелешка _____

Дата на издавање

Одговорно стручно лице

м.п.

(име и презиме)

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

790.

Врз основа на член 19, алинеја 6 од Законот за енергетика ("Службен весник на РМ" бр. 63/06 од 23.05.2006 година), член 28 од Законот за акцизите ("Службен весник на РМ" бр. 32/01, 50/01, 52/01, 45/02, 98/02, 24/03, 96/04 и 38/05), член 28 и 29 од Законот за данокот на додадена вредност ("Службен весник на РМ" бр. 44/99, 59/99, 86/99, 11/00, 8/01, 21/03 и 19/04), Законот за животната средина ("Службен весник на РМ" бр. 53/05), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, на седницата одржана на 14.05.2007 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НАЈВИСОКИ ЦЕНИ НА ОДДЕЛНИ НАФТЕНИ ДЕРИВАТИ УТВРДЕНИ СОГЛАСНО МЕТОДОЛОГИЈАТА

Член 1

Претпријатијата кои произведуваат деривати од нафта можат да ги формираат цените на одделни нафтени деривати така што највисоките производни цени да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	до 28,707
- БМБ-91 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	до 28,765
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	до 28,860
- БМБ-98 (БЕЗОЛОВЕН СУПЕР)	до 29,900
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	до 25,734
- Д-Е III	до 26,367
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	до 26,111
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	до 16,334
- М-2	до 16,314

Член 2

Претпријатијата и другите правни и физички лица, што вршат промет на нафтени деривати и увозници (во натамошниот текст: претпријатија) ги формираат цените за одделни нафтени деривати така што:

А. Највисоките малопродажни цени (1 ГРУПА НА ЦЕНИ) да изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	до 67,50
- БМБ-91 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	до 64,00
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	до 64,50
- БМБ-98 (БЕЗОЛОВЕН СУПЕР)	до 65,50
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	до 49,50
- Д-Е III	до 50,00
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	до 39,00
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	до 19,923
- М-2	до 19,900

Б. Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да ги формираат цените за одделни нафтени деривати во однос на највисоките цени од точката А на став 1 на овој член (1 ГРУПА НА ЦЕНИ), освен од потточката "г" и тоа: за 0,5 ден/лит пониски (2 ГРУПА НА ЦЕНИ), за 1,00 ден/лит пониски (3 ГРУПА НА ЦЕНИ) и за 1,5 ден/лит пониски (4 ГРУПА НА ЦЕНИ), согласно следната табела и да изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ) ден/лит
МБ - 96 (ПРЕМИУМ)	67,00	66,50	66,00
БМБ - 91 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	63,50	63,00	62,50
БМБ - 95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	64,00	63,50	63,00
БМБ - 98 (БЕЗОЛОВЕН СУПЕР)	65,00	64,50	64,00
Д - ДИЗЕЛ	49,00	48,50	48,00
Д-Е III	49,50	49,00	48,50
ЕЛ - ЕКСТРА ЛЕСНО	38,50	38,00	37,50

Претпријатијата што вршат промет на нафтени деривати можат да вршат промет на секој дериват поодделно по една од цените утврдени за тој дериват во една од групите на цени определени согласно оваа одлука.

Цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен цените за мазутот М-1 и М-2, важат франко пумпна станица, а цените на мазутот М-1 и М-2 важат франко производител во земјата.

Во цените од сите четири ценовни групи формирани согласно став 1 на овој член, освен во цените за мазутот М-1 и М-2, содржани се и трошоците за превоз од 0,50 ден/литар.

Во малопродажните цени формирани согласно овој член содржан е данокот на додадена вредност согласно Законот.

Член 3

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука содржан е надоместокот за финансирање на активностите во областа на животната средина кои согласно Законот за животната средина го плаќаат обврзниците утврдени со овој закон и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	0,150
- БМБ-91 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	0,080
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	0,080
- БМБ-98 (БЕЗОЛОВЕН СУПЕР)	0,080
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	0,030
- Д-Е III	0,030
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	0,040
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	0,050
- М-2	0,050

Член 4

Во малопродажните цени утврдени со членот 2 од оваа одлука акцизите кои ги плаќаат обврзниците согласно Законот изнесуваат и тоа:

а) Моторни бензини	ден/лит
- МБ-96 (ПРЕМИУМ)	24,646
- БМБ-91 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	21,692
- БМБ-95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	22,021
- БМБ-98 (БЕЗОЛОВЕН СУПЕР)	21,829
б) Дизел гориво	ден/лит
- Д (ДИЗЕЛ)	12,485
- Д-Е III	12,276
в) Масло за горење	ден/лит
- екстра лесно (ЕЛ)	3,200
г) Мазут	ден/кг
- М-1 (М)	0,100
- М-2	0,100

Член 5

Во малопродажните цени утврдени согласно членот 2 од оваа одлука, трошоците на прометот на секој поодделен нафтен дериват од секоја ценовна група изнесуваат:

НАФТЕН ДЕРИВАТ	Ед. мерка	(1 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(2 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(3 ГРУПА НА ЦЕНИ)	(4 ГРУПА НА ЦЕНИ)
МБ - 96 (ПРЕМИУМ)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 91 (БЕЗОЛОВЕН РЕГУЛАР)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 95 (БЕЗОЛОВЕН ПРЕМИУМ)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
БМБ - 98 (БЕЗОЛОВЕН СУПЕР)	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
Д - ДИЗЕЛ	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
Д-Е III	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
ЕЛ - ЕКСТРА ЛЕСНО	ден/лит	3,200	2,776	2,353	1,929
МАЗУТ М - 1	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400
МАЗУТ М - 2	ден/кг	0,400	0,400	0,400	0,400

Член 6

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 00,01 часот на 15.05.2007 година.

Бр. 02-771/1
14 мај 2007 година
Скопје

Претседател,
Славе Ивановски, с.р.

НОВО, НОВО, НОВО !!!

**Во издание на ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ
излезе од печат изданието**

**ЗАКОН
ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО
ОСИГУРУВАЊЕ**

- СО КОМЕНТАР И ПРИЛОЗИ -

**од Станка Трајкова и Олгица Костова
(302 страници - брош подврска)
Цена - 700,00 денари**

П О Р А Ч К А

Со ова неотповикливо го порачувам изданието Закон за пензиското и инвалидското осигурување во _____ примероци.

Доказот за извршена уплата на жиро с-ка 300000000188798 и порачката ги испраќаме по пошта на адреса бул. „Партизански одреди“ бр. 29, п. фах 51, 1000, Скопје, или на телефакс број + 389-2-311-22-67.

Порачател: _____ . Место: _____
ул. _____ бр. _____, тел./факс _____

Потпис на порачателот

Во _____, _____ 200__ година. (М.П.) _____

ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ НУДИ:

1. База на прописи на целата важечка законска и подзаконска регулатива од 1945 година до денес (околу 9000 прописи, распоредени во 22 области и преку 64 подобласти), како и тековното издавање на службениот весник во дигитална форма.

- За период од 12 месеци, за претплатниците на печатеното издание „Службен весник на РМ“:

а) за над десет претплатнички акаунти.....4.400,00 денари по акаунт;

б) од шест до десет претплатнички акаунти.....6.000,00 денари по акаунт;

в) од еден до пет претплатнички акаунти.....7.700,00 денари по акаунт.

- За период од 12 месеци, за оние кои не се претплатници на печатеното издание „Службен весник на РМ“:

а) за над десет претплатнички акаунти.....8.800,00 денари по акаунт;

б) од шест до десет претплатнички акаунти.....9.900,00 денари по акаунт;

в) од еден до пет претплатнички акаунти.....11.000,00 денари по акаунт.

- За период од 1 месец - 1.150,00 денари по претплатнички акаунт.

2. CD-ROM изданија

1) Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година.....600,00 денари

2) Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година.....3.400,00 денари

3. Регистарот на прописи на РМ е единствено комплетно издание во Републиката на сите прописи, со најбрзо-двоесечно тековно ажурирање и овозможува брзо и лесно пребарување по Азбучен и Предметен регистар на законската и подзаконската регулатива. При секое ажурирање претплатниците добиваатgratis додаток на збирка актуелни прописи.

Секој нов претплатник со Основната вложка добива и **гратис** класер-кутија.

Цена.....3.700,00 денари.

Цените се со пресметан ДДВ.

ПОРАЧКА БР. 59

Со ова неотповикливо ги порачуваме изданијата под реден број:

1. Во _____ акаунти;

2. CD-ROM изданија:

1) Поединечни CD-ROM изданија во _____ примероци за _____ година;

2) Комплет во _____ примероци (2001 _____; 2002 _____; 2003 _____; 2004 _____, 2005 _____ и DVD за 2006 _____ примероци);

3. Во _____ примероци.

Доказот за извршена уплата и порачката ги испраќаме по пошта.

Порачател: _____

Место: _____, ул. _____, бр. _____, тел./факс _____

Моб. _____

Во _____, _____ 2007 година.

(М.П.)

Потпис на порачателот

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2007 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

